

- 4** Overdenking: Pasen
- 8** Discipel van Jezus in de praktijk. 4.c. Dankbaarheid en blijdschap
- 12** Verschijningen van Christus: 4. Aan discipelen in Jeruzalem
- 18** De vernieuwende kracht van discipelschap: 6. Vrede
- 24** Leven na de dood: 4. Gedachten op een ziekbed
- 28** Fundamentele begrippen van het kwaad: 21. De duivel in het NT (1)
- 32** Het Koninkrijk van God: 26. De confrontatie tussen God en mensen (2)

vaste rubrieken

Persoonlijk	1
Forum/In het Nieuws	2
Ontmoeting met: Enkele naamloze vrouwen (1)	16
Wonderen van de schepping: De albatros	23
Begrijpend zingen: Psalm 88	27
Boekbespreking: Bijbelstudies: Christus de Verlosser	36

bijlagen

- 1** Beginnend Bijbellezen
- 2** Studeren met Open Bijbel
- 3** Jij en de Bijbel (voor de leeftijd van 7 tot 11 jaar)
- 4** Kids en de Bijbel (voor de leeftijd van 4 tot 6 jaar)

colofon

Met Open Bijbel is een uitgave van *Broeders in Christus Nederland* en verschijnt 5 maal per jaar. Het heeft als doel belangstelling te wekken voor de Bijbel, en aan te sporen tot het zelf lezen van Gods boodschap daarin. Een abonnement is gratis.

Vrijwillige bijdragen in de verzendkosten kunt u overmaken naar NL68 INGB 0000 6429 73 t.n.v. Broeders in Christus, Amersfoort. Wij zijn als ANBI geregistreerd.

Redactie en abonnementenadministratie:

Met Open Bijbel, Postbus 520, 3800 AM Amersfoort. **Tel** 0318 845120 (ma-vr 9-20)

E-mail info@metopenbijbel.nl

Internet www.metopenbijbel.nl

Artikelen mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

De Bijbelpassages zijn genomen uit de NBG'51 vertaling, met uitzondering van: Muziek in de Bijbel en Ontmoeting met, waarin de NBV vertaling wordt gebruikt. In alle gevallen geldt: tenzij anders vermeld.

Aardbeving

Op 25 april en op 12 mei j.l. werd Nepal geteisterd door zware aardbevingen. Steden en dorpen werden verwoest, en er vielen duizenden doden en nog veel meer gewonden. Terwijl ik dit schrijf worden slachtoffers geborgen en zoeken reddingsteams nog naar overlevenden. De beelden zijn verschrikkelijk. En het kan nog erger worden in verband met het aanbreken van de regentijd.

Hebben aardbevingen een plaats in Gods plan? Het is een feit dat ze regelmatig voorkomen; vooral rond de Grote Oceaan en in Noord- en Zuid-Amerika, maar ook elders. Ze worden veroorzaakt door zich opbouwende spanning in de aardkorst. Als die te groot wordt volgt een ontlading, gepaard gaand met een schok.

Wanneer dit zich voordoet reageren wij geschokt en willen hulp bieden. We kunnen ons moeilijk voorstellen dat er een doel achter zo iets vernietigends zit. Jezus waarschuwt voor verkeerde conclusies. Hij wees op een achttiental mensen, die door een omvallende toren gedood werden: "Denken jullie dat die schuldiger waren dan alle andere mensen die in Jeruzalem wonen? Zeker niet ... maar als jullie niet tot inkeer komen, zul je allemaal net zo sterven als zij" (Luc 13:4-5).

Aardbevingen zijn niet nieuw maar ze lijken intensiever te worden. In 2015 zijn er al 32 grote aardbevingen geweest, tegen 28 in heel 2014.

In de Bijbel zien we hoe grote gebeurtenissen met aardbevingen gepaard gaan. Toen God Zich aan het volk Israël, en later aan de profeet Elia openbaarde. Of bij de dood en opstanding van Jezus, en de redding van apostelen uit de gevangenis. God is machtig om te redden! Toch komen de zwaarste aardbevingen als God ingrijpt om Zijn volk te redden en Zijn rijk op aarde te vestigen. "... een zware aardbeving, zo zwaar als nog niet was voorgekomen sinds er mensen op aarde waren; verschrikkelijk was die aardbeving" (Op 16:18). Aardbevingen kunnen dus inderdaad een rol spelen in Gods werk. We zijn opnieuw gewaarschuwd.

Vraag: In het Johannes-evangelie staat enkele malen: “ ... hij heeft eeuwig leven”. Is dit niet een bewijs dat er geen tijd is waarin de mens niet leeft, maar meteen na de dood naar de hemel gaat?

Antwoord: De hoop op leven, die de apostelen predikten, is de opstanding. Jezus’ opstanding was voor hen de zekerheid dat Hij de dood had overwonnen, en ook allen die in Hem geloven zou opwekken. Zonder opstanding uit de doden, schrijft Paulus in 1 Kor 15:12-19, zou zijn evangelie en het geloof van zijn lezers zonder inhoud zijn, en zouden alle ontslapen christenen verloren zijn. Tegenover de dood stelt hij “de opstanding uit de doden” (vs. 21). Elke gedachte aan een mogelijk leven in de hemel, direct na de dood, is in zijn redenering uitgesloten. De hoop van gelovigen in de eerste eeuw werd bovendien steeds gericht op de komst van Christus (zie vs. 22). Jezus had hun geleerd: “het zal u terugbetaald worden bij de opstanding van de rechtvaardigen” (Luc 14:14). Zo’n belofte is onbegrijpelijk, als er vóór die tijd een beloning in de hemel zou zijn. De eerste christenen zagen uit naar “de komst van onze Here Jezus en onze vereniging met Hem”, en Paulus schrijft dat opgewekten en levenden samen weggevoerd zullen worden Hem tegemoet, “en zó zullen wij altijd met de Here zijn” (2 Tes 2:1; 1 Tes 4:13-17). Deze woorden zijn moeilijk te verklaren als Paulus doelt op een leven met de Here in de hemel direct na de dood.

Maar wat bedoelde Hij dan met: “Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven.” Is dit een bezit, zoals de meeste mensen menen een onsterfelijke ziel te bezitten? Kunnen we het weer verliezen? Is er geen onderbreking van bewustzijn mogelijk, zoals in onze slaap? Johannes schrijft: “God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit leven is in zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet” (1 Joh 5:11,12). Zonder Christus zijn mensen “levend dood”, zegt Paulus, “dood door hun overtredingen en zonden”, “vervreemd van het leven Gods om de onwetendheid die in hen heerst” (1 Tim 5:6; Efez 2:1, 4:18). Maar van wie zijn zonde belijdt en deze in geloof aflegt in de doop in Christus, zegt hij: “God echter, die rijk is aan erbarming, heeft ... ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen mede levend gemaakt met Christus” (Efez 2:4,5). We worden levend door ‘wedergeboren’ te worden in Christus: “... niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en blijvende woord van God” (1 Pet 1:23). Zo worden wij “zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus. Want u allen, die in Christus gedoopt bent, hebt u met Christus bekleed” (Gal 3:26,27).

“Wie de Zoon heeft, heeft het leven”, omdat Christus in hem leeft. Het gaat om een levende relatie met de onsterfelijke Zoon van God. Paulus drukt die uit met het beeld van een lichaam, waarvan alle leden hun leven en groei aan het hoofd, Christus, ontlene (Efez 4:12,16). Jezus zelf gebruikte een ander beeld: “Ik ben de wijnstok, u bent de ranken. Wie in Mij blijft, gelijk Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen. Wie in Mij niet blijft, is buitengeworpen als de rank en is verdord, en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur en zij worden verbrand” (Joh 15:5,6). Evenals een rank, die afgesneden is van de bron van leven en vruchtbaarheid, verdort en wordt vernietigd, zo verliest wie niet in de Here blijft het leven dat hij aan Hem ontleende. Het is dus mogelijk het leven in Christus, dat tot eeuwige gemeenschap met Hem had kunnen leiden, te verliezen (1 Kor 9:27).

Houdt dit in dat een leven in gemeenschap met Christus niet onderbroken kan worden? Zelf gebruikte Hij het beeld van de slaap voor de dood van Lazarus: “... onze vriend, is ingeslapen, maar ik ga daarheen om hem uit de slaap te wekken”. De discipelen dachten dat Hij “de rust van de slaap bedoelde”, maar Hij sprak over zijn dood (Joh 11:13). Paulus gebruikt in 1 Kor 15:20 hetzelfde gewone Griekse woord voor ‘in slaap vallen’ als Johannes, als hij Jezus “de eersteling van hen, die ontslapen (ingeslapen) zijn” noemt (zie ook 1 Kor 15:51 en 1 Tes 4:13-15). Dit beeld van een slaap waaruit een overledene in Christus wordt opgewekt, doet al een toestand zonder bewustzijn tot de opstandingsdag vermoeden. Dit bevestigen enkele passages waarin Jezus over “eeuwig leven” spreekt. “Ik ben het levende brood”, zegt Hij in Johannes 6, en alleen door dat brood te eten kunnen wij leven. De nauwe gemeenschap met Hem, die dit inhoudt, drukt Hij zeer dramatisch uit: “Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en Ik zal hem opwekken op de jongste dag” (6:54). Eeuwig leven hebben in Christus houdt dus in dat een gelovige opgewekt zal worden bij zijn komst. Dit komt eerder in dit hoofdstuk nog sterker tot uitdrukking: “En dit is de wil van Hem, die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren late gaan, maar het opwekke op de jongste dag. Want dit is de wil van mijn Vader, dat een ieder, die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, eeuwig leven hebbe, en Ik zal hem opwekken op de jongste dag” (6:39,40). Er is slechts één conclusie mogelijk, namelijk dat iemand verloren zal gaan als Christus hem niet opwekt, en dat eeuwig leven nauw verband houdt met de hoop op de opstanding bij Diens wederkomst.

Vervolg op pagina 15

Overdenking

Deze overdenking schreef Rudolf Rijkeboer voor Pasen 2007.

In het paasnummer Elsevier stond een artikel over een ‘opvallende opleving’ van het christendom; zij het in een andere vorm dan die we een halve eeuw geleden zagen verdwijnen, namelijk veel meer als ‘een vage spritualiteit’. Daar is inmiddels een term voor: het ‘ietsisme’, de gedachte dat er ‘meer is tussen hemel en aarde’, ‘iets’ (wat dan ook), hoewel je daar verder niets met zekerheid over kunt zeggen. De gedachte dat de Bijbel daar iets nuttigs over zou kunnen vertellen, is uiteraard al helemaal opgegeven. Je moet het nu zelf invullen, en dus is alles wat je kunt bedenken in feite goed. Zo past het christendom zich aan de omringende wereld aan. Maar was dat niet al het probleem met het volk van het Oude Verbond?

In 2006 werd een enquête gehouden naar de geloofsopvattingen van kerkelijke voorgangers in Nederland. Die had de aandacht van de media getrokken, omdat één op de zes niet in God zou geloven. Maar als je de uitkomsten nauwkeuriger bekeek, was het nog veel interessanter om te zien wat die andere vijf dan wel geloofden. Het kwam er op neer dat bijna niemand van hen meer geloofde in een God die alles bestuurt, en het begrip ‘Verlossing’ speelde nauwelijks nog een rol. Het ging alleen nog maar om de persoonlijke relatie. De een meende dan ook dat met de dood inderdaad alles is afgelopen; dus heb je God nodig om er in dit leven nog wat van te maken. De ander meende dat het leven na de dood in elk geval gegarandeerd is, zodat je je daar geen zorgen over hoeft te maken; en ook dan is God dus alleen nog maar nodig om de ellende van deze wereld een beetje te overleven. In beide gevallen heeft het al of niet dienen van God feitelijk geen consequenties; en het enige nut van God is dat Hij je ‘de kracht geeft om door te gaan’. Dat was negen jaar geleden; en de ontwikkeling heeft niet stilgestaan... Nu wordt een dominee geschorst, omdat hij niet in de historisch Jezus gelooft!

Ook in 2006 betoogde iemand dat een richting als de pinksterbeweging de enige weg zou vormen voor het christendom om nog te overleven. Alsof er geen God is die zich daar om zou bekommeren. En alsof het er niet toe doet in welke vorm dat christendom dan overleeft!

Aan de andere kant van het kerkelijk spectrum staan de fundamentalistische gelovigen, die pretenderen Bijbelgetrouw te zijn. Nu denkt u wellicht dat er toch wel wat verschil zit tussen hen en de ‘ietsisten’. Natuurlijk. Maar wie zich verdiept in hun Bijbeluitleg, valt de sterke eenzijdige nadruk

op, die ‘bijbelgetrouwen’ op bepaalde aspecten leggen, en al het andere daaraan ondergeschikt maken. Zo is in bepaalde kring de uitleg van Openbaring geheel gebaseerd op de (niet-Bijbelse) idee van ‘de opname van de gemeente’. Daarnaast blijkt kennis van het Oude Testament vrijwel volledig afwezig, of in elk geval wordt daar nauwelijks of geen aandacht aan besteed.

De gemeenschappelijke noemer is dus een opvallend gebrek aan Bijbelkennis. Bij sommigen omdat zij dat boek niet van belang achten, en bij anderen omdat ze het wel van groot belang zeggen te achten, maar die waardering vervolgens niet in de praktijk brengen. Dat laatste lijkt erg op die slaaf uit de gelijkenis, die wel een talent van zijn Heer ontving, maar daar niets mee deed. Hij borg het veilig weg, zodat hij het bij de terugkomst van zijn Heer vol trots weer kon teruggeven.

Stel je voor dat je van God Zelf een buitengewoon kostbaar geschenk ontvangt, namelijk een boek waar Zijn hele plan tot in detail staat uitgelegd. En het vertelt je ook hoe je deel kunt hebben aan dat plan. Hoe je in dit leven een dienaar van God kunt worden, en hoe je straks ‘de Grote Koning’ mag helpen Gods plan verder te realiseren. Je pakt dat boek dankbaar aan, werpt er een snelle blik in, en besluit het op te bergen op een veilige plaats, zodat het niet kan beschadigen en slijten. Desnoods in een vitrine zodat je het in elk geval goed kunt zien, en aan anderen te vragen wat er in staat. Die vertellen je dat alleen het laatste deel van belang is; en dus sla je dat af en toe voorzichtig open, om te zien of daar inderdaad in staat wat ze je vertellen. En wanneer dat zo blijkt te zijn, leg je het gerustgesteld weer weg. Die eerste driekwart van het boek heeft God er waarschijnlijk alleen maar bijgemaakt omdat het dan dikker en indrukwekkender wordt. Het ‘toont’ dan meer. Maar het gaat over wat anders dan wat ze je vertellen over dat laatste kwart, dus dat kan onmogelijk erg belangrijk zijn, toch? Het boek heeft in elk geval een ereplaats in je huis, en je bent er zuinig op.

Jesaja begint zijn boek met een uitgebreide beschrijving van wat er allemaal mis was met het verbondsvolk van zijn dagen. En dat was nog al wat. Maar het voornaamste was dat het volk zelf niet inzag dat het in alle opzichten tekort schoot. Ze waren toch Gods volk. En ja, er mankeerde misschien nog wel wat aan, maar dat kon toch nooit zo ernstig zijn. Dat kwam uiteindelijk allemaal wel weer goed. God probeerde het te waarschuwen door het in verdrukking te brengen, en vervolgens te laten zien dat alleen Hij het daaruit kon redden. Maar dat had Hij al zo dikwijls gedaan, en het

volk zag dat niet als waarschuwing. Integendeel, dat was intussen de normale gang van zaken. Zij waren tenslotte Gods volk, dus daar hadden ze als het ware recht op. Later blijkt dat God juist door deze profeet het volk een uniek aanbod wilde doen: het aanbod van Verlossing, en daarmee van redding uit de dood. Maar hoe bied je verlossing aan, aan een volk dat absoluut niet beseft dat het verlossing nodig heeft? En dus moest het volk eerst in ballingschap gaan, moesten Jeruzalem en de tempel worden verwoest, en moest alle uitweg onmogelijk lijken, voordat God hen:

- toch hieruit zou redden
- en vervolgens die absoluut 'onmogelijke' bevrijding gebruiken als beeld voor de nog grotere bevrijding uit de dood die Hij aanbood.

Alleen zo kon Hij hun duidelijk maken hoe absoluut uniek dat aanbod was.

En vergelijk dat nu eens met de situatie nu: deze zogenaamd christelijke wereld heeft evenmin behoefte aan verlossing. Zelfs het gros van de voorgangers heeft het daar niet meer over. Het gaat alleen nog maar over een persoonlijke relatie met God. En natuurlijk gaat het in het geloof over een persoonlijke relatie met God. Alleen: onze zonde staat die relatie in de weg. Dus zonder verlossing heeft zo'n relatie geen schijn van kans; die is volslagen onmogelijk. Maar juist dat is het besef dat volledig ontbreekt. Men gaat ervan uit dat God best blij is met onze bereidheid zo'n relatie te willen aangaan, en dat Hij alleen al daarom geen verdere eisen zal stellen. En in Jezus zijn we allemaal toch al behouden, toch?

De 'bijbelgetrouwen' zijn ervan overtuigd dat zij in elk geval al behouden zijn; want ze zijn wedergeboren. Nu heeft 'wedergeboren' in de Bijbel een heel concrete betekenis. Jezus gebruikt het woord tegenover Nikodemus, die er volslagen door verrast wordt: wat kan die prediker ooit bedoelen met 'wedergeboren'. Welnu, wat Hij bedoelt is dat wij ons moeten bekeren van onze oude wandel. Bekereren betekent omkeren. Maar dan niet maar zo'n beetje. Nee, die ommekeer moet zo drastisch zijn, dat het lijkt alsof daar een compleet nieuwe mens staat. Niets minder dan dat zal voldoende zijn. En dat kunnen wij niet uit eigen kracht, dus daarbij hebben wij Gods hulp nodig, of zo u wilt: de hulp van Zijn heilige Geest. En dat noemt Jezus: wedergeboren uit water en Geest. Water is het water van de doop, symbool van sterven en weer opstaan met Christus. Want als de oude mens niet sterft kan er geen nieuwe opstaan. En geest symboliseert Gods hulp. Maar hulp is geen vervanging van onszelf. We moeten zelf die draai maken, voordat God ons de kracht geeft die draai te voltooien. Maar de christelijke wereld heeft daar allang iets op gevonden. De doop met de Geest is iets dat God aan ons doet. Dus hoeven wij alleen maar te bidden om de Geest, en

dan zal die ons worden geschonken. Dus in plaats van een radicale ommekeer te moeten aanbrengen in ons leven – zo radicaal dat we het zonder Gods hulp niet eens zouden redden – hoeven we alleen maar te gaan zitten wachten tot God ons zijn Geest schenkt, en dan zijn we wedergeboren, en dus behouden. Doe zelf niets (je zou het niet eens kunnen), God doet alles. En dus is die ‘grote verdrukking’ er ook niet voor ons, want wij zijn al behouden, wij hebben Gods hulp al niet meer nodig. Die grote verdrukking is er voor de anderen, die nog niet tot bekering zijn gekomen wanneer Christus komt om ons te halen. De gemeente zelf zal dan worden weggenomen. En dus zit God opnieuw met het probleem: hoe biedt je verlossing aan, aan mensen die menen geen verlossing meer nodig te hebben.

In Jesaja’s tijd moest ook het getrouwe deel, dat ‘overblijfsel’ die les eerst leren. Want ook zij waren zich dat onvoldoende bewust. Omdat zij, in tegenstelling tot de grote massa, wel probeerden God trouw te blijven, zagen zij onvoldoende in dat ook zij te zeer tekort schoten om die persoonlijke relatie met God te kunnen aangaan. Ook zij moesten door de grote verdrukking van de ballingschap gaan, voordat zij de les begrepen. Maar was er dan geen enkel verschil tussen hen en die anderen? Natuurlijk wel: uiteindelijk waren zij degenen die de les begrepen en ter harte namen. Die anderen hebben hem ook na de ballingschap nog steeds niet begrepen. Zo moeten ook wij ons ervan bewust zijn hoe groot de kloof tussen ons en God eigenlijk zou moeten zijn, althans indien God alleen naar onze tekortkomingen zou kijken. Want alleen zo kunnen wij in voldoende mate tot het besef komen hoe oneindig groot de belofte van leven is die wij hebben ontvangen. Die is echt niet vanzelfsprekend, en al helemaal niet iets waar wij recht op zouden hebben.

Die paradox vinden we bij Jesaja aangeduid wanneer God door de profeet laat weten: *Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in eeuwigheid troont en wiens naam de Heilige is: In den hoge en in het heilige woon Ik en bij de verbrijzelde en nederige van geest, om de geest van de nederigen en het hart van de verbrijzelden te doen opleven* (Jes 57:15).

Wat later laat Hij de Knecht (dus de komende Messias) zeggen: *Hij heeft mij gezonden om een blijde boodschap (= een evangelie!) te brengen aan ootmoedigen ...* (Jes 61:1).

In Mat 4:23 wordt dat thema weer opgenomen, wanneer we lezen: *Hij (Jezus) leerde in hun synagogen en verkondigde het evangelie (= de blijde boodschap) van het koninkrijk.*

(vervolg op pagina 11)

Volg Mij!

Discipel van Jezus zijn in de praktijk

De uitwerking van geloof

In deze serie is al een aantal maal het begrip ‘geloof’ genoemd. De schrijver aan de Hebreeën zegt: “Het geloof legt de grondslag voor alles waarop wij hopen, en overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien” (Heb 11:1). Geloof is het rotsvast vertrouwen dat wij hebben in Gods verlossingswerk door zijn Zoon, dat wij door geloof rechtvaardig gemaakt kunnen worden. Wij geloven in Gods genade. Tevens geloven we in de wederkomst van onze Heer, en in de hoop voor de toekomst ook al komen wij voor die tijd te overlijden. Een hoop op het herbouwen van het vervallen huis van David, met de ware Zoon van David die in gerechtigheid regeert. Voor de omgeving zou het duidelijk moeten zijn dat christenen zekerheid hebben in een onzekere wereld en dus niet twijfelen aan wat er gebeurt.

Het oude verbond bood op zichzelf geen uitzicht op heil, omdat mensen tekortschoten en door de wet veroordeeld werden. Daarom hebben gelovigen ook in die tijd uitgezien naar iets beters, en dat is ons in het nieuwe verbond geopenbaard. Het is niet voor niets dat Gods verlossingswerk wordt samengevat in het woord ‘evangelie’, een Grieks woord dat ‘blijde boodschap’ betekent. Wellicht denken wij met het evangelie uitsluitend aan het Nieuwe Testament, maar we vinden het in de hele Schrift terug. Als Marcus, de eerste evangelist, zijn boodschap begint met het woord ‘evangelie’, dan verwijst hij daarmee naar Jesaja waar (in de Griekse vertaling) dat woord gebruikt wordt in verband met de angekondigde verlossing. Daar wordt de basis van het evangelie gepredikt, een lijdende knecht die zal overwinnen, een verlossing van slavernij aan de zonde, en een hoop voor alle volken. Paulus spreekt over het evangelie dat al aan Abraham werd gepredikt. Het is werkelijk die blijde boodschap. En daarom zien we de vreugde en blijdschap van de apostelen na de hemelvaart, als zij in de hele wereld die blijde boodschap brengen. We zien hoe Paulus en Silas, met open wonden na gegeseld te zijn, in een donkere kerker zitten opgesloten, met hun voeten vast in een blok. Om middernacht zingen zij Gods lof, en hun medegevangenen luisteren daar met verbazing naar. Dat is niet om zichzelf moed in te praten, maar omdat zij werkelijk God willen loven voor Zijn vele zegeningen. Ook in die omstandigheden beseffen ze hoe rijkelijk ze gezegend zijn.

Geloof heeft dus een uitwerking op het leven van de gelovige. Het geeft aan de ene kant vertrouwen, en aan de andere kant een diepe dankbaarheid. Dat stemt weer tot vreugde en blijdschap. Dat zien we ook terug in de brieven. Gemeenten die vervolgd werden, die in diepe armoede leefden, die vele andere

4 leven in *Verwachting* en hoop

c. Dankbaarheid en blijdschap

problemen kenden, voelden en uitten tegelijk de diepe dankbaarheid voor de verlossing die hen bereikt had. Zoals Paulus aan de gemeente in Korinte schrijft: “Broeders en zusters, wij willen u niet onthouden wat Gods genade tot stand heeft gebracht in de gemeenten van Macedonië: ze zijn door ellende zwaar op de proef gesteld, maar vervuld van een overstelpende vreugde en ondanks hun grote armoede zeer vrijgevig” (2 Kor 8:1,2). Deze gemeenten in de landstreek Macedonië, onder meer die in Filippi waar Paulus en Silas in de gevangenis zaten, voelen die diepe dankbaarheid voor hun verlossing. Wat mensen hun ook aandoen, zij weten dat God met hen is. In zijn brief aan de Romeinen moedigt Paulus zijn lezers aan: “Laat uw enthousiasme niet bekoe-len, maar laat u aanvuren door de Geest en dien de Heer. Wees verheugd door de hoop die u hebt, wees standvastig wanneer u tegenspoed ondervindt, en bid onophoudelijk” (Rom 12:11-12). Dat is ook het voorbeeld dat hijzelf geeft. En we zien hoe in het Nieuwe Testament alle apostelen waar we brieven van hebben, spreken van deze blijdschap en vreugde. Petrus spreekt in verband met het geloof dat zijn lezers hebben, over de zekerheid van wat zij niet gezien hebben: “U hebt hem [Jezus] lief zonder hem ooit gezien te hebben; en zonder hem nu te zien gelooft u in hem en ervaart u een onuitsprekelijke, hemelse vreugde, omdat u het einddoel van uw geloof bereikt: uw redding” (1 Pet 1:8,9).

Het voorbeeld van Jezus

Daarin volgen wij dan ook het voorbeeld van onze Heer. Hij zag zeker op tegen zijn veroordeling en dood. We zien zijn strijd in de hof van Getsemane. Maar we lezen: “Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus, de grondlegger en voltooiër van ons geloof: denkend aan de vreugde die voor hem in het verschiet lag, liet hij zich niet afschrikken door de schande van het kruis. Hij hield stand en nam plaats aan de rechterzijde van de troon van God” (Heb 12:2). Wij hebben niet de verschrikkingen van het kruis in het vooruitzicht. Maar wij zien die heerlijke toekomst, die ook voor ons is weggelegd als wij volharden, binnen bereik gekomen door Gods genade. Wij kunnen diepe dankbaarheid voelen voor alles dat voor ons gedaan is, en die vreugde nu al ervaren. We kunnen ook dankbaar zijn dat Hij ons als gereedschap gebruikt, om te getuigen van dat geloof, zodat we ook anderen kunnen helpen om het licht te zien. En door geloof is die toekomst zeer reëel.

Maar het gaat niet alleen over de toekomst, maar ook over dit leven; met een Herder die ons leidt, die met ons in alles kan meevoelen waardoor wij nooit alleen of verlaten zijn. Hij gaf ons die belofte, en Hij houdt zich aan zijn woord.

c. Dankbaarheid en blijdschap**Opbouwen van geloof**

Dat geloof en vertrouwen is echter niet iets dat er van de ene op de andere dag is, maar iets dat door ervaring groeit. Dat zien we in het voorbeeld van Abraham. Hoe meer hij ziet dat God zich aan Zijn Woord houdt, hoe sterker zijn geloof wordt. En datzelfde geldt nog steeds, als wij zien hoe betrouwbaar Gods Woord is.

Zelf zie ik steeds helderder de waarheid van Gods woorden aan onder meer Daniël, dat Hij in de wereldgeschiedenis Zijn plan op volmaakte wijze uitvoert. Hoe onzekerder de wereld wordt, hoe meer ik een werkelijkheid herken die God eeuwen geleden had voorgezegd. Alles komt steeds meer samen, en dat versterkt mijn geloof weer in de waarheid van het Woord. Hoe meer ik van God begrijp uit Zijn Woord, hoe helderder ik Zijn hand herken in de wereld en in het leven van alle gelovigen. Het is een zichzelf versterkend proces, maar helaas is ook het omgekeerde waar. Als iemand niet op Gods Woord vertrouwt (of dat Woord niet kent), slaat de twijfel toe. Dan ontbreekt de overtuiging dat God luistert: “Het moet u tot grote blijdschap stemmen, broeders en zusters, als u allerlei beproevingen ondergaat. Want u weet: wanneer uw geloof op de proef wordt gesteld, leidt dat tot standvastigheid. Als die standvastigheid ook daadwerkelijk blijkt, zult u volmaakt en volkomen zijn, zonder enige tekortkoming. Komt een van u wijsheid tekort? Vraag God erom en hij, die aan iedereen geeft, zonder voorbehoud en zonder verwijt, zal u wijsheid geven. Vraag vol vertrouwen, zonder enige twijfel. Wie twijfelt is als een golf in zee, die door de wind heen en weer wordt bewogen. Wie zo aarzelend en onberekenbaar is bij alles wat hij doet, moet niet denken dat hij iets van de Heer zal krijgen” (Jac 1:2-8).

Paulus voelde diepe dankbaarheid voor alles wat God hem gegeven had, ondanks de druk van zijn geweten dat hij voordat hij tot geloof kwam onschuldige broeders en zusters had laten oppakken en ombrengen. Maar Jezus greep in, en bracht hem tot geloof, tot een begrip van het evangelie, de blijde boodschap. Zelf zegt Paulus: “Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer” (Rom 8:38,39). Dat gold voor Paulus, en het is aan ons of dat ook voor ons geldt. Een overtuiging van Gods liefde leidt tot diepe dankbaarheid voor alles wat Hij voor ons doet, maar ook tot het willen helpen van anderen om diezelfde liefde en datzelfde geloof te vinden, en daarmee God werkelijk te leren kennen.

M.H.

En die verkondiging luidt dan: *Zalig de armen van geest (= de ootmoedigen), want van hun is het Koninkrijk van de hemel* (Mat 5:3).

Die boodschap is duidelijk: alleen de nederigen van geest zullen die verlossing ontvangen. M.a.w. de situatie is nu niet anders dan toen. En dat zouden we ook niet hebben verwacht. Maar dan is de volgende vraag uiteraard: wie zijn dat, die nederigen van geest? Het antwoord vinden we alweer bij Jesaja: ... *op zulken sla Ik acht: op de ellendige, de verslagene van geest en wie voor mijn woord beeft* (Jes 66:2).

Maar dat, op zijn beurt, betekent dat je dat woord dan wel moet kennen.

In zijn rede op de Olijfberg had Jezus zijn discipelen gewaarschuwd: *Zodra u nu Jeruzalem door legerkampen omsingeld ziet, weet dan, dat zijn verwoesting nabij is. Laten dan die in Judea zijn, vluchten naar de bergen, en die binnen de stad zijn, de wijk nemen, en die op het land zijn, er niet binnengaan, want dit zijn de dagen van vergelding, waarin alles wat geschreven is, in vervulling gaat* (Luk 21:20-22).

Dat 'alles wat geschreven staat' slaat op de profetie van Daniël die dit voorzegt. Dus ook anderen dan de discipelen hadden dit kunnen weten. Maar toen de Romeinen tenslotte kwamen zijn de 'zeloten' (de 'ijveraars') in grote getale de stad binnengetrokken. Zij meenden dat God wel aan hun zijde zou staan, wanneer zij de stad met Zijn tempel zouden verdedigen tegen de heidense veroveraar. Zij ijverden voor God, maar zij kenden zijn Woord niet, en beseften niet dat de Romeinen door God waren gebracht, en dat zij juist tegen God stredden. En ze zijn op gruwelijke wijze omgekomen. De christenen echter kenden Gods woord en Jezus' waarschuwing. Zij zijn de stad ontvlucht en hebben er het leven van afgebracht.

Wat is de les? Een veilig gevoel dat God aan onze zijde staat, kan een vals gevoel van veiligheid zijn. Maar dat besef alleen is niet genoeg. Wat van ons wordt gevraagd is: nederigheid van hart in plaats van trots. En de nederige is degene die voor Gods woord beeft, en het dus om te beginnen kent. Alleen wie het OT kent beseft ten volle hoe groot de kloof eigenlijk is die ons scheidt van God, de kloof die ons belet die persoonlijke relatie met Hem aan te gaan waarvan velen in onze tijd menen dat 'dat wel genoeg is'. En alleen wie dat beseft, kan ook beseffen hoe oneindig groot Gods aanbod is om die relatie toch aan te gaan! En alleen hij of zij beseft dat wij van onze kant die relatie nooit kunnen aangaan; dat kan alleen God, want Hij moet bereid zijn onze tekortkomingen te negeren. Het is dat aanbod dat de ware betekenis van Pasen is.

Verschijsningen van Christus

4. Aan discipelen in Jeruzalem

Toen de Emmaüsgangers in Jeruzalem waren teruggekeerd en toegelaten in de kamer waar de discipelen bijeengekomen waren, meenden zij opzienbarend nieuws te hebben. De anderen waren hen echter voor met de mededeling: “De Here is waarlijk opgewekt en is aan Simon verschenen.” Wat Petrus daarover heeft verteld staat niet in de Bijbel opgetekend, maar het ligt voor de hand dat Kleopas en zijn metgezel de anderen uitvoerig wilden vertellen hoe de Here zich bij hen had gevoegd, wat Hij in zijn uitleg van de profetieën van zijn verwerping, lijden en dood had gezegd, en hoe Hij Zich bekend had gemaakt door het breken van het brood.

Terwijl zij hun drukke gesprekken voeren, zijn de discipelen zich er ineens van bewust dat er nog iemand in de kamer is. Dat Jezus was binnengekomen zonder de vergrendelde deur open te doen, staat er niet; maar een slot of grendel zou voor Hem evenmin een beletsel zijn als voor de engel, die bij meer dan één gelegenheid sommige apostelen uit een gevangenis heeft bevrijd (Hand 5:19;12:7). In zijn verslag van deze verschijning van Christus aan zijn discipelen, legt Lucas alle nadruk op de werkelijkheid van zijn opstanding en aanwezigheid. Eens hadden zij Hem (in het donker) gezien op het Meer van Galilea, lopend over het water; en toen zij dat zagen waren zij verbijsterd en riepen: “Het is een spook!” (Mat 14:26). En dit is ook hun reactie bij het zien van Jezus in de kamer: “zij werden ontzet en verschrikt en meenden een geest te aanschouwen” (Luc 24:37). Om hen te verzekeren dat Hij geen ‘spook’ is, laat Jezus hun zijn handen en voeten zien, met de littekens van zijn kruisiging. Vervolgens, als zij toch aarzelen – uit vrees voor teleurstelling – vraagt Hij hun om iets te eten. Het zal niet toevallig zijn dat engelen die in het verleden aan Gods dienaars verschenen ook hebben gegeten (Gen 18:8;19:3). Net zo’n duidelijk bewijs van zijn lichamelijke aanwezigheid geeft Jezus aan de discipelen. Johannes vult Lucas’ verhaal aan met Christus’ opdracht aan de apostelen: “Vrede zij u! Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. En na dit gezegd te hebben, blies Hij op hen en zei tot hen: Ontvangt de heilige Geest. Wie u hun zonden kwijtscheldt, die zijn ze kwijtgescholden; wie u ze toerekent, die zijn ze toegerekend” (Joh 20:21-23).

Op de avond voor zijn kruisiging had Jezus, ten aanhoren van de discipelen, in een gebed gezegd: “Gelijk U Mij gezonden hebt in de wereld, heb ook Ik hen gezonden in de wereld” (Joh 17:18). Op die avond had Hij ook tegen de discipelen gezegd: “u moet ook getuigen, want u bent van het begin aan met Mij” (Joh 15:27). Zij moesten uitgaan als Christus’ gekozen gezanten, om Hem

**“En zij werden ontzet en verschrikt
En meenden een geest te aanschouwen”.**

te vertegenwoordigen bij de verkondiging van het evangelie: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie ontvangt, die Ik zend, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft” (Joh 13:20). Volgens het verslag in Marcus dat, zelfs als het niet het oorspronkelijke einde van het evangelie is, wellicht een ware weergave geeft van Jezus’ zendingsbevel, zei Jezus bij deze gelegenheid ook: “Ga heen in de gehele wereld, verkondig het evangelie aan de gehele schepping. Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden” (Mar 16:15,16). De discipelen worden voor hun apostolische taak gevormd door het geven van de heilige Geest. De woorden: “Hij blies op hen” herinneren aan Gods schepping van Adam: “toen formeerde de HERE God de mens van stof uit de aardbodem en blies de levensadem in zijn neus; alzo werd de mens tot een levend wezen” (Gen 2:7). Met het symbolische gebaar van het inblazen geeft Jezus zijn apostelen te kennen dat zij van Hem de Geest zullen ontvangen, waarmee zij zullen uitgerust worden voor hun taak. Vanaf dit moment, en in zijn aanwezigheid, worden zij gevormd; maar de komst van de Geest in werkelijkheid zal bijna vijftig dagen later geschieden, op de Pinksterdag.

Met welk doel zond Jezus zijn gezanten in de wereld? Het antwoord is terug te vinden in Lucas’ verslag: “Aldus staat er geschreven, dat de Christus moest lijden en op de derde dag opstaan uit de doden, en dat in zijn naam moest gepredikt worden bekering tot vergeving van zonden aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem” (Luc 24:46,47). De kwijtschelding van zonden tegen God is niet het recht van mensen, zelfs niet van apostelen, maar van God. Daarom leert Jezus zijn volgelingen bidden: “vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren”, en waarschuwt: “Want indien u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven” (Mat 6:12,14).

De kwijtschelding van zonden waarover Jezus spreekt zou gebeuren langs de weg van de verkondiging van het evangelie en het dopen van mensen. Door Jezus te verwerpen, hadden de Joden veel schuld op zich geladen. Velen zijn door Petrus’ krachtig getuigenis tot overtuiging van de waarheid van Christus’ opstanding gebracht; en zich bewust zijnde van de grote zonde die hun volk had begaan, toonden zij berouw: “Toen zij dit hoorden, werden zij diep in hun hart getroffen, en zij zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat moeten wij doen, mannen broeders? En Petrus antwoordde hun: Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden” (Hand 2:37,38). Kort daarna deden Petrus en Johannes weer een

beroep op hun volk: “Kom dan tot berouw en bekering, opdat uw zonden uitgedelgd worden” (Hand 3:19). Petrus verkondigde dezelfde boodschap aan niet-Joden in het huis van Cornelius: “Van Hem getuigen alle profeten, dat een ieder, die in Hem gelooft, vergeving van zonden ontvangt door zijn naam” – een echo van Christus’ woorden tot zijn discipelen na zijn opstanding. Het centrale punt in het evangelie dat de apostelen en hun medewerkers overal op aarde zouden verkondigen, is de vergeving van zonden: “En in Hem hebben wij de verlossing door zijn bloed, de vergeving van de overtredingen” (Efez 1:7); “in wie wij de verlossing hebben, de vergeving van de zonden” (Kol 1:14). God had Johannes de Doper eens gevormachtigd de Israëlieten te dopen in voorbereiding op de komst van de Heiland, “tot vergeving van zonden” (Luc 3:3). Evenzo krijgen de apostelen van Christus gezag en autoriteit, om gelovigen in zijn Naam te dopen zodat hun zonden zouden worden kwijtgescholden.

In zijn gesprek met de Emmaüsgangers had Christus de gelegenheid gebruikt hen te onderwijzen in de profetieën van zijn verwerping, lijden en offerdood. Hierover heeft Hij de apostelen veel te vertellen, maar bij deze eerste ontmoeting na zijn opstanding neemt hun volmachtiging de eerste plaats in. Nu gaan zijn woorden in vervulling over het bouwen van zijn gemeente, en het roepen van Joden en niet-Joden tot geloof in Hem.

Dit is de vierde en laatste verschijning van Christus op zijn opstandingsdag. Terugkijkend op deze dag valt ons de geschiktheid op van wat er is gebeurd. Dat Hij eerst aan Maria en andere vrouwen verschijnt, komt hen toe vanwege hun moed en zorg voor hun Here, op een moment dat de mannen Hem in de steek hadden gelaten. Het gesprek met de Emmaüsgangers, met de uitleg van profetieën in de Schrift van zijn lijden en dood, heeft een hecht fundament gelegd waarop de discipelen zelf konden bouwen; en op grond daarvan konden zij anderen overtuigen dat Jezus van Nazaret niet ondanks maar juist vanwege zijn verwerping en kruisdood, de Messias van Israël moest zijn. De privé-ontmoeting met Petrus was een noodzakelijke voorbereiding op zijn herstel als de leider onder de apostelen. En ten slotte heeft zijn verschijning aan de andere apostelen Hem de gelegenheid gegeven hen ervan te verzekeren dat Hij opgewekt was en hen de taak te geven als zijn gezanten op te treden.

Dat Christus na zijn opstanding in lichamelijke leefde, werpt licht op de hoop op leven voor anderen. Paulus heeft later geschreven over de verwachting van Christus als verlosser uit de hemel, “die ons vernederd lichaam veranderen zal, zodat het aan zijn verheerlijkt lichaam gelijkvormig wordt” (Flp 3:21). De hoop op eeuwig leven is in de Schrift leven in lichamelijke: “Is er een natuurlijk lichaam, dan bestaat er ook een geestelijk lichaam” (1 Kor 15:44).

A.H.

(vervolg van pagina 3) In zijn toespraak in Joh 5 sprak Jezus al over het leven dat een mens nu kan ontvangen door geloof in Hem, en openbaar zal worden in de toekomst. Hij spreekt eerst in vers 25 van de geestelijke dood waaruit Hij mensen tot leven roept: “de ure komt en is nu, dat de doden naar de stem van de Zoon van God zullen horen, en die haar horen, zullen leven”. En vervolgens dat Hij de ingeslapenen wakker zal roepen bij zijn komst: “de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, naar zijn stem zullen horen, en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven ...”. Ons antwoord op Christus’ oproep *nu*, beslist of wij *op die dag* tot de levenden zullen behoren. Deze gedachte keert steeds terug in de brieven. Paulus schrijft: “uw leven is verborgen met Christus in God. Wanneer Christus verschijnt, die ons leven is, zult ook u met Hem verschijnen in heerlijkheid” (Kol 3:3,4). Johannes zegt dat wij nu kinderen van God zijn, en weten dat “als Hij zal geopenbaard worden, wij Hem gelijk zullen zijn” (1 Joh 3:2). Paulus schrijft over het verlangen naar dat moment: “wij zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam”. Niet verlossing van de ziel uit het lichaam, maar “de verlossing van ons lichaam” uit de dood zal dat leven van volle gemeenschap met God en Christus brengen waarnaar gelovigen verlangen. Dat volmaakte leven na de opstanding is alleen mogelijk na een leven van gemeenschap met God en met Christus nu: “indien Christus in u is, dan is wel het lichaam dood vanwege de zonde, maar de Geest is leven vanwege de gerechtigheid ... Dan zal Hij, die Christus Jezus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door zijn Geest, die in u woont” (Rom 8:10,11, 14,23).

De Here vond het bewijs van de opstanding uit de doden in Gods woorden tot Mozes bij de brandende braamstruik “Ik ben de God van Abraham en van Izaäk en van Jakob”, honderden jaren nadat zij gestorven waren. Zijn commentaar was: “Hij is niet een God van doden, maar van levenden, want voor Hem leven zij allen” (Luc 20:38). Dit bevestigt dat er geen eeuwig leven vóór de opstanding is, want anders zou de aanhaling uit Exodus (3:6) niet het bewijs zijn dat Hij wilde leveren: “Maar dat de doden opgewekt worden, heeft ook Mozes bij de braamstruik aangeduid” (vs. 37). Zijn woorden tot wie niet geloofden in een opstanding van doden, tonen opnieuw dat eeuwig leven voortkomt uit een relatie met God: de aartsvaders moeten opstaan, omdat Hij Zich hun God noemt; en iemand die een relatie met Hem heeft, zal leven, ook al ligt hij lange tijd zonder bewustzijn in de doodsslaap. R.H.

We staan er niet bij stil, maar per dag noemen we honderden keren iemands naam. In gedachten zien we hem of haar dan voor ons. In de Bijbel hebben namen vaak een bijzondere betekenis, zoals we in deze rubriek keer op keer hebben laten zien. Maar soms kan wat iemand doet belangrijker zijn dan de persoon zelf. Een naam is dan niet nodig, en kan zelfs afleidend zijn. We lezen over vrouwen rondom Jezus. Sommigen worden bij name genoemd, anderen niet. Zij luisterden graag naar Hem, en sommigen van hen zorgden voor onderdak en eten. Ook waren er rijke vrouwen “die uit hun eigen middelen voor hen zorgden” (Luc 8: 3), zodat zij ook onderweg eten konden kopen en eventueel onderdak betalen.

Bij zijn gevangenneming waren de leerlingen van Jezus gevlucht, maar enkele vrouwen (en Johannes) waren aanwezig bij de kruisiging. Enkel van hen ontdekten ook als eersten dat het graf leeg was. Alle vier de evangeliën vertellen dat de vrouwen twee dagen later liefdevol naar het graf gingen, om Jezus te zalven en Hem daarmee hun laatste eer te betonen.

In het boek Handelingen lezen we, dat het vaak vrouwen van aanzien waren, die zich als eersten bekeerden. Zij waren gastvrij, en boden Paulus op zijn reizen onderdak en eten, zodat hij zijn aandacht kon wijden aan de prediking. In het Oude Testament zien we dat een welgestelde vrouw uit Sunem, in het dal van Jizreël, de profeet Elisa “dringend uitnodigde om te komen eten. Van toen af aan ging hij elke keer als hij langs Sunem kwam bij haar eten” (2 Kon 4:8). Zij begreep dat Elisa “een heilige man van God was”, en vroeg na verloop van tijd haar man een kamer voor Elisa te maken. Elisa maakt daar voortaan dankbaar gebruik van (vs 9-11). Zo zorgt God in elke tijd dat Zijn arbeiders Zijn werk kunnen doen.

Ook op Jezus' weg kwamen bijzondere vrouwen. Hij was graag in de tempel, het huis van Zijn Vader. Op het tempelplein waren altijd veel mensen, en het was daarom een goede plek om te prediken. Maar ook keek Jezus graag naar hoe mensen zich gedroegen. Hij zag Fariizeën, die opzichtig rondliepen. Ze droegen mooie kleren, spraken – voor iedereen hoorbaar – lange gebeden uit, deden luidruchtig een geldstuk in de offerkisten. Het ging daarbij helaas vaak om hun eigen

Enkele naamloze vrouwen

eer. Het leek zo vroom en eerbiedig, maar in huichelen waren ze erg goed. Tijdens zijn onderwijs zei Jezus: “Pas op voor de schriftgeleerden die zo graag in dure gewaden rondlopen en eerbiedig begroet willen worden op het marktplein” (Mar 12:38). Daarna ging Hij tegenover de offerkisten zitten, om te zien hoe de mensen er hun geld in wierpen. Er stonden dertien offerkisten op een rij. Ze hadden de vorm van een bazuin, en elk was voor een speciaal doel. Er mocht alleen Joods geld in. Omdat er ook Romeins geld in omloop was, moest een priester eerst het geld keuren en eventueel omwisselen. Veel rijken deden veel geld in de kist. Geld van veel waarde was zwaar en maakte een heerlijk klinkend geluid. Goed hoorbaar voor iedereen. In het Grieks staat het in een leuke rijmvorm, die in het Nederlands helaas wat verloren gaat: “polloi plousioi eballon polla”, “je hoort de muntjes vallen plop, plop, plop, plop”. Wij zouden misschien zeggen pling pling, pling, pling. Aan het geluid kon je horen welke munt je erin deed. Terwijl Jezus vol belangstelling toekeek (en luisterde) kwam er heel stilletjes een arme weduwe. Ook zij moest haar geld laten zien aan de priester. Iedereen kon horen en zien of ze goedkeuring kreeg. Ze had maar twee kleine muntjes. Niet de moeite waard, je hoorde ze ook bijna niet vallen. Het leek alsof ze niets in de kist gedaan had. Maar Jezus wist dat het alles was dat ze bezat. Vandaag had ze dit niet meer nodig, waarom dan bewaren? Ze vertrouwde dat God, als Hij haar de volgende dag weer liet ontwakken, voor haar zou zorgen. Jezus zei: “Ik verzeker jullie: deze arme weduwe heeft meer in de offerkist gedaan dan alle anderen die er geld in hebben gegooit; want die hebben gegeven van hun overvloed, maar zij heeft van haar armoede alles gegeven wat ze had, haar hele levensonderhoud” (vs 43, 44). God kijkt kennelijk niet naar wat we geven, maar naar wat we over houden. Haar muntjes waren een groot offer, alles wat ze had. Maar de meeste anderen konden niet van een offer spreken. Jezus had eerbied voor deze arme vrouw, maar ze blijft voor ons naamloos. Maar God kent haar, en zal haar niet vergeten. Haar twee koperstukjes, waren in Zijn ogen als goud. Haar daad is een groot voorbeeld voor ons. “Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen”, zei Jezus eens (Mat :6:19). N.D.

6. Vrede

“Vrede, vrede, voor hem die verre, en voor hem die nabij is.”

Bij de hier bedoelde vrede denken we niet aan de ploegschaar- en snoei-mesvrede tussen landen en volken, zoals Jesaja en Micha die verkondigden, maar meer aan de persoonlijke vrede van het hart. Daarop doelde de apostel Paulus, toen hij zei: “En de vrede van Christus ... regere in uw harten” (Kol 3:15). Wat wij in dit artikel gaan bekijken, is de aard van die vrede – wat zij wel en wat zij niet is.

Aan de overzijde van het grasland bij mijn huis is een poel. Op het wateroppervlak ligt een dunne laag fijn groen kroos. Het is een oase van rust. Letterlijk! Want geen vis roert zich, geen ijsvogel doorklieft er het water, geen watervogel roept er naar zijn wijfje, geen kikker laat zich op een voorjaarsavond horen. Het lijkt een vredig tafereel, maar dan wel vrede door stilstand. Waar is dit in het dagelijks leven mee te vergelijken? Misschien met iemand die zich niet laat storen door de kansen die zijn bank-saldo biedt. Hij hoeft niet rijk te zijn, maar hij is op zijn gemak. Hij maakt zich geen zorgen over de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Zijn brood voor de volgende dag, en de vakantie van volgend jaar, zijn voor hem geen reden tot bezorgdheid. Hij is in staat zijn verlangens te bevredigen zodra ze bij hem opkomen. Hij bijt nooit op zijn nagels als hij aan de belasting, de hypotheekrente of zijn energierekening denkt. Wat zijn dagelijkse behoeften betreft kan hij in alles voorzien. De zogenaamde zorgen van het leven kent hij niet. Hij raakt nooit van zijn stuk door strijdvragen, omdat hij zich er nooit mee inlaat. Zijn verdediging tegen de geestelijke gevaren in het leven is onverschilligheid: negeer ze en ze zullen je geen kwaad doen. Hij raakt niet van streek door de moeiten en problemen van anderen, omdat hij ze nooit opmerkt. Hij raakt nooit van zijn stuk doordat zijn geloof wordt bestreden, omdat hij er nooit bekendheid aan geeft.

Deze man heeft in zijn rustige, ongestoorde bestaan een zekere vorm van vrede – maar niet de vrede van God. Hij heeft vrede door stilstand. Hij heeft nu eenmaal vrede met de leegheid van een leven dat hij louter aan alledaagse dingen en de geneugten van dit leven besteedt. Geluk bestaat voor hem slechts uit één ding: de zinsbevrediging. Hij heeft rust omdat aan elk verlangen wordt voldaan. Zijn vlees wordt tevredengesteld – zijn geestesgesteldheid zal echter steeds verder achteruit gaan, omdat hij leeft in een geestelijke verdoving. De doden hebben vrede, zeggen we; en zo is het ook – om bijna dezelfde reden – met veel levenden. De vrede van leegheid, die wel heel ver verwijderd is van de vrede van Christus.

kracht van discipelschap

Menselijke opvattingen van vrede

Er is een soort van vrede die in haar ontstaan het tegenovergestelde is van de “vrede van Christus”. Die laatste vrede komt tot stand door verbondenheid met Hem, en in die verbondenheid in zijn dienst te staan. De meeste mensen zoeken hun vrede echter niet in Christus, maar in, bijvoorbeeld, veel en hard werken. Ze investeren in zichzelf en hun toekomst, en zoeken voldoening in dit leven, door met grote ijver het bereiken van hun ambities na te streven. Het voortdurend en zonder verslappen najagen van iets, geeft velen een gevoel van zekerheid en daarmee van een soort van rust. De onderbreking van hun werk geeft hen innerlijke onrust. De voor hen enige bevredigende manier van leven is daarom te blijven werken. Maar is de vrede van het zwoegen nu echt de moeite waard? Is dit eigenlijk geen slavernij? De schrijver van de brief aan de Hebreëen ziet het in ieder geval zo, dat de mens door angst voor de dood zijn hele leven tot slavernij gedoemd is; en daaruit heeft Christus ons juist door zijn kruisdood willen bevrijden (Heb 2:15)! Een leven dat volledig is gewijd aan het nastreven van menselijke ambities, past niet bij een discipel van Christus. Het wijden van uw krachten aan menselijke doeleinden is niet de manier om de vrede te vinden; laat staan de vrede van Christus.

Een populaire opvatting is die dat u vrede kunt vinden in de natuur en in een leven op het platteland. Het ideaal van velen is een huisje ergens buiten, met kamperfoelie langs de posten van de buitendeur en rozen langs het tuinpad. En natuurlijk is dat fijn. Maar verwarren wij niet rust met vrede? Vrede is een toestand van de geest; rust is een vrij zijn van verstoringen van buitenaf. Vrede is een permanente toestand; rust is voorbijgaand. Alleen ernstige zaken kunnen de vrede soms verstoren; maar zelfs de meest onbeduidende zaken kunnen de rust al snel verstoren. In de stad kunnen we evengoed rustig zijn als daarbuiten. Daar is toch geen kamperfoelie voor nodig? Iemand zou kunnen aanvoeren dat, om tot rust te komen, de daarvoor geschikte omstandigheden nodig zijn; maar de waarheid is dat die geschikte omstandigheden zowel op het land als in de stad te vinden zijn. Kortom: buitenmensen kunnen, in bepaalde omstandigheden, even verontrust, evenzeer van streek, en net zo van hun stuk raken als wie dan ook. Het is duidelijk dat er meer rust is aan een landweg dan in de buurt van een staalfabriek; maar als de buurjongen op zijn verjaardag een brommer krijgt, brengt het lawaai langs die landweg meer onrust teweeg dan voor wie daar in de stad aan gewend is. Dus alles is

de vernieuwende kracht van discipelschap

betrekkelijk. Het brommerlawaaï kan zelfs een einde maken aan de vrede met de bureu. Het staat daarom nog te bezien of er buiten meer vrede is. En de werkelijke vrede in Christus kan overal over u komen waar u Hem toelaat in uw leven.

Aan de andere kant mogen we de waarde van rust op de goede plaats en op de juiste tijd niet onderschatten. Het is een zegen, vooral voor gebed en meditatie. Maar op zichzelf is het geen vervangingsmiddel voor werkelijke vrede.

De vrede van God

De vrede van God hangt niet af van uiterlijke omstandigheden. Als dit zo was dan zouden mensen nooit in de gevangenis hebben kunnen zingen, of in tevredenheid kunnen leven met niets. Deze vrede is in januari even ongestoord als in juni. In zonneshijn of storm, ze is constant. Daar ze niet is gebaseerd op uiterlijke omstandigheden kan ze hierdoor ook niet verstoord worden. De omstandigheden waarin Paulus' de al geciteerde woorden "En de vrede van Christus ... regere in uw harten" schreef, zijn daarvoor het bewijs. De apostel deed dat vanuit Rome, waar hij gevangen zat en op ieder moment een gewelddadige dood verwachtte. Het was een tijd van vervolging, waarin valse leer algemeen verbreid was en felle discussies werden gevoerd over de godsdienst. De woorden over vrede schreef hij in samenhang met de ernstigste en zwaarste godsdienststrijd. Paulus is daarom zelf het 'levende' bewijs, dat het mogelijk is dat de vrede van Christus heerst in het hart van een discipel, terwijl hij toch op de rand van de dood staat; midden in de grootste gevaren door strijd, bitterheid en haat.

Vrede die in het hart heerst

Er zijn drie belangrijke geestelijke factoren die ware vrede in het hart scheppen:

1. Dat zonde en dood door de Verlosser zijn overmeesterd en de vruchten van zijn overwinning met de discipelen zijn gedeeld. Door vergeving, beloften, en kracht om te overwinnen gaat u een nieuw leven binnen.
2. Dat alle dingen meewerken ten goede voor wie God liefhebben, die volgens zijn voornemen geroepen zijn (Rom 8:28). Te zijn waar God wil dat u bent, betekent dat u op de allerbeste plaats bent; ook als het bij tijden misschien een plaats van ontbering en moeilijkheden is.

6. Vrede

3. Dat het beste nog komt! De toekomst is begonnen, maar het mooiste moet nog komen. Wat zich aan de horizon aftekent is geen zinsbegoocheling – het is het zekerste teken dat God regeert. Het meesterstuk van het evangelie – het Koninkrijk van God – zal weldra Gods kinderen en de wereld veranderen. Niets kan de troonsbestijging van de Koning tegenhouden. Hierin is de volmaakte vrede gelegen – van de discipel van Christus, van de aarde, en van de mensen die zich bij de vestiging van zijn Koninkrijk aan Christus onderwerpen.

Laat hier geen misverstand over bestaan. Het betekent niet dat een discipel zich nooit zorgen maakt. Een volgeling van Christus behoort zich bezorgd te voelen over dingen die dat verdienen. Op het geestelijk vlak is er veel dat bezorgdheid wekt. Wat uw persoonlijk leven betreft: Weet u echt Wie God is en wat Hij van u vraagt? En doet u dat dan ook? En als u het niet weet, haalt u dan uw schouders op, menend dat u meer vrede hebt door het niet te weten en niets hoeft te veranderen in uw leven? Of bidt u, zoals Jakobus adviseert, om wijsheid van God? Wat de mensen om u heen betreft: Velen keren zich af van het geloof, waardoor het ongeloof steeds verder toeneemt. Daardoor wordt steeds minder rekening gehouden met God en Zijn wil. Laat dat u koud? Of beseft u waar dat toe leidt en wat de gevolgen daarvan zullen zijn. In Genesis wordt verteld wat de reden voor de zondvloed was. Jezus en de apostelen hebben gezegd dat de tijd vóór de komst van Christus uit de hemel vergelijkbaar zal zijn met die van vóór de zondvloed. En God heeft weliswaar gezegd dat de aarde niet weer door water zal worden verzwolgen, maar wel door het vuur zal moeten gaan, om iedereen weg te zuiveren die niet tot Gods kinderen behoort. Wie weet wat hun lot is, zal bezorgd behoren te zijn – net als Jezus dat was met het oog op de inwoners van Jeruzalem – hen onderwijzend in Gods wegen, hopen en biddend dat zij op tijd tot inzicht komen, en niet omkomen in het oordeel. Daarin ligt de vrede van Gods kinderen, want hun Koning is de Vredevorst.

Maar ook wanneer de kinderen ziek zijn; wanneer u krap zit en het dak gaat lekken; als u uw baan dreigt te verliezen, etc., is een zekere bezorgdheid heel goed voorstelbaar. Maar in de juiste verhouding is dit bezorgdheid zonder paniek, ongerustheid zonder wanhoop. Want wie de vrede van God kent, heeft daarmee een bolwerk, een vaste burcht. Ze brengt in zulke omstandigheden het hart weer tot rust, in het vertrouwen dat God voor de uitkomst zorgt. Net als levend water verkoelt de vrede in het hart de hitte en verzacht zij de pijn. ►

Een van de beste voorbeelden dat het hart ook in moeilijke omstandigheden rust kan hebben, is te vinden in de brief aan de Filippenzen: “Niet dat ik dit zeg, als zou ik gebrek lijden; want ik heb geleerd met de omstandigheden, waarin ik verkeer, genoeg te nemen. Ik weet wat armoede is en ik weet wat overvloed is. In elk opzicht en in alle dingen ben ik ingewijd, zowel in verzadigd worden als in honger lijden, zowel in overvloed als in gebrek. Ik vermag alle dingen in Hem, die mij kracht geeft” (4:11-13). Zowel in tijden van overvloed als in tijden van gebrek had Paulus vrede. In tijden van overvloed was hij niet in de wolken, in tijden van gebrek niet terneergeslagen. Hij was in staat zijn omstandigheden te nemen zoals zij waren, zodat hij in beide situaties tevreden kon zijn.

Het antwoord van een discipel van Jezus op het wel en wee van zijn persoonlijke omstandigheden, is ze in de dienst van de Here te benutten. Paulus maakte zich alle omstandigheden – goed of slecht, van overvloed of van gebrek – ten nutte en vond daar vrede in. Het mag tegenstrijdig schijnen, maar juist hierin ontdekt u de echte, goddelijke, waarheid.

Waar u zich wel bewust van moet zijn, is dat de vrede van God niet ineens komt. Ze komt niet met alleen de kennis, die een intensieve studie van de Bijbel u geeft. Ze begint wanneer de last van de schuld is verlicht. Ze groeit wanneer het geloof tot nederig vertrouwen heeft geleid. Ze ontwikkelt zich wanneer theorie door ervaring in realiteit wordt omgezet. Wij leren in de Bijbel dat de vrede van God ons begrip te boven gaat. Wij hebben een getuige die verklaart dat de theorie werkt: “De vrede van Christus ... regere in uw harten”.

Ondanks alle tegenstrijdigheden van dit leven, zal de vrede van Christus heersen in het hart van de mens die dit wil. Wie dit wil; want u kunt de innerlijke vrede niet zomaar verkrijgen. Zij is iets dat van God komt. Ze komt door een samengaan van vertrouwen en trouw. En hoe gehoorzamer u aan God bent, hoe meer ze tot ontplooiing komt. Bij ongehoorzaamheid heeft ze de neiging te verdwijnen. “De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede” (Jes 57:21). Laat dit niet zo zijn en laat de vrede van Christus over u komen door de vernieuwende kracht van discipelschap.

D.G./A.H./J.K.D.

Van alle vogels die God geschapen heeft, is de albatros wellicht de meest indrukwekkende. Niet alleen heeft hij de grootste vleugelspanwijdte van alle vogels, waardoor hij grote afstanden kan afleggen, maar hij leeft ook lang: tot wel 50 jaar of meer. U heeft misschien op t.v. wel eens beelden gezien van albatrossen ergens op een afgelegen eiland in de Stille Oceaan, elk zittend op een ei. Dan heeft u ook gezien met hoeveel moeite een volwassen vogel van de grond komt – de ‘start’ doet aan die van de reusachtige Airbus A380 denken. Maar eenmaal in de lucht zijn deze enorme vogels supervliegers, die regelmatig om de aarde vliegen. Duizend kilometers op één dag is geen probleem!

Hoe kunnen zij zoiets presteren? God heeft ze zo uitgerust dat zij gebruik kunnen maken van de grote golven van vooral het Zuidelijk Halfrond. Zij duiken in een golfkam, draaien zich om en zweven op de luchtbeweging weer omhoog. Hier ontmoeten zij een tegenwind, die de luchtsnelheid boven hun vleugels doet toenemen. Weer

draaien zij zich om met de wind achter, om weer in een luwte te duiken. Deze werkwijze is zo efficiënt, dat ze voor elke meter die zij vallen 22 meter vooruit gaan! Dit heet ‘dynamisch zweven’.

En dat is niet alles. De albatros heeft aan zijn schouder een soort slotmechanisme, waardoor zijn vleugel vast komt te staan wanneer die volledig uitgestrekt wordt. Zo spaart hij veel energie, en kan hij die duizend kilometer in één dag zonder vleugelslag afleggen. Maar om dit goed te doen, moet hij de exacte snelheid van de wind weten. Zijn Maker heeft ook hieraan gedacht en hem neusgaten aan beide kanten van zijn snavel gegeven, waardoor hij aan de nodige informatie komt.

Albatrossen blijven elkaar hun leven lang trouw. Het vrouwtje legt maar één ei per keer, en het broedseizoen van de grootste soort kan wel een jaar duren. Dat maakt de soort kwetsbaar, zeker gezien de vervuiling van de oceanen, maar vooral door overbevissing en het vissen met lange lijnen. Gelukkig wordt er aan gewerkt om deze bedreigingen tegen te gaan. De albatros is een voorbeeld van Gods wijsheid, en mag daarom gewoonweg niet verdwijnen.

C.T.

mens als vergelijkbaar met de dood van een dier. God had gezegd dat “al wat leeft, waarin een levensgeest is”, d.w.z. mens en dier, door de zondvloed zou sterven. Vandaar dat Salomo zegt: “Wat de mensenkinderen betreft, God wil hen schiften en laten zien, dat zij eigenlijk dieren zijn. Want het lot van de mensenkinderen is gelijk het lot van de dieren, ja, eenzelfde lot treft hen: gelijk dezen sterven, zo sterven genen, en allen hebben dezelfde adem” (Pred 3:18,19). God had eveneens tegen de zondaar Adam gezegd: “stof bent u en tot stof zult u terugkeren” (Gen 3:19). En naar aanleiding daarvan zegt Salomo dan ook: “alles is geworden uit stof, en alles keert terug tot stof” (Pred 3:20). In het licht van deze sombere constatering kan de volgende vraag alleen ironisch zijn bedoeld, en niet als een mededeling die het voorafgaande ontkent of bijstelt: “Wie bemerkt, dat de adem van de mensenkinderen opstijgt naar boven en dat de adem van de dieren neerdaalt naar beneden in de aarde?” (vs. 21). Inderdaad bemerkt niemand dat, want het is niet zo. Toch willen velen het juist zo uitleggen, dat dit bewijst dat de ziel van mensen naar boven (de hemel) gaat, omdat die van een dier dat uiteraard niet doet. Dat mannen als David, Salomo en Hizkia niet geloofden in een eeuwig levende ziel, wil niet zeggen dat zij geen hoop hadden op leven in de toekomst. Want Salomo’s uitspraken in het boek Spreuken bewijzen het tegendeel. Hij wist, bijvoorbeeld, dat er – hoewel de mens uit de hof van Eden werd verdreven – een ‘levensboom’

is (Spr 3:18). En uit de gehele samenhang is duidelijk dat ‘leven’ niet beperkt kan zijn tot het tegenwoordige aardse bestaan. Er staat bijvoorbeeld: “Maar het pad van de rechtvaardigen is als het glanzende morgenlicht, dat steeds helderder straalt tot de volle dag” (4:18).

Later in het boek Prediker komt Salomo terug op de uitwerking van de dood. Zijn woorden: “een levende hond is beter dan een dode leeuw” (9:4) is ongetwijfeld evenzeer van toepassing op de laagste als op de hoogste in de menselijke samenleving. Ook hier beschouwt hij de dood als iets zeer negatiefs: “de doden weten niets, zowel hun liefde als hun haat en hun naijver zijn al lang vergaan en zij hebben nimmer deel aan iets, dat onder de zon geschiedt” (vs. 6). Deze laatste woorden geven opnieuw aan dat alle hoop op leven buiten en boven de natuurlijke orde ligt; dat onsterfelijkheid niet in de natuur en samenstelling van de mens zit. Daarom is het zo uiterst belangrijk dat een mens met alle ijver gebruik maakt van de gelegenheid, die zijn kortstondige leven hem biedt zich door geloof en gehoorzaamheid op de eeuwigheid voor te bereiden: “Al wat uw hand vindt om naar uw vermogen te doen, doe dat, want er is geen werk of overleg of kennis of wijsheid in het dodenrijk, waarheen u gaat” (vs. 10). De ware Bijbelse hoop op eeuwig leven, die gericht is op Gods tussenkomst in de eindtijd om Zijn kinderen weer tot leven te roepen, stemt hier volledig mee overeen.

A.H.

Zult gij aan de doden een wonder doen?

Psalm 88 is een klaaglied. De schrijver is terneergeslagen door ziekte en andere omstandigheden: “Mijn leven is het dodenrijk nabij ... Mijn oog kwijnt van ellende ... Vriend en metgezel hebt Gij van mij verwijderd” (vzn 4,10,19).

De naam van de schrijver staat er niet bij, maar de ervaringen die hier worden beschreven, lijken sterk op die van Hizkia. In Jesaja 38 lezen we over zijn ziekte en zijn gebed om genezing: “Ach, HERE, gedenk toch, dat ik voor uw aangezicht in trouw en met een volkomen toegewijd hart gewandeld heb en gedaan heb wat goed is in uw ogen. En Hizkia weende luid” (38:3,4). Dit vers is waarschijnlijk een uittreksel van een langer gebed; en sommigen opperen dat Psalm 88 het volledige gebed weergeeft.

Vóórdat hij tot de Here bidt, ligt Hizkia op sterven. Net zoals u en ik, wanneer wij soms ernstig ziek zijn, is de koning hierdoor diep getroffen. Maar hij bekommert zich niet zozeer om zichzelf; eerder om het feit dat in die omstandigheden God niet meer verheerlijkt zal worden: “Wordt in het graf uw goedertierenheid verkondigd? ... Wordt uw wondermacht in de duisternis bekend, uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?” (Psalm 88:12,13).

God hoort het gebed van Hizkia. De koning wordt genezen en spreekt daarop een blij danklied uit: “Zie, mijn bittere beproeving werd tot heil. Gij toch zijt het, die mijn leven gered hebt van de groeve der vernietiging” (Jesaja 38:17). En nu hij weer gezond is, kan hij God opnieuw loven: “Want het dodenrijk looft U niet ... *De levende, de levende, hij looft U, zoals ik heden doe ...*” (Jesaja 38:18,19).

Vers 11 van Psalm 88 stelt een vraag: “Zult Gij aan de doden een wonder doen; zullen schimmen opstaan en U loven?” Denkt de schrijver soms aan een opstanding? Dat is best mogelijk. In Jesaja vinden we een interessante weerklank van deze woorden: “Doden herleven niet, schimmen staan niet op ... (*maar*) ... herleven zullen uw doden ... opstaan zullen zij” (26:14,19). Jesaja gelooft duidelijk in een toekomstige opstanding. Psalm 88:11 laat zien dat ook Hizkia geloofde in de mogelijkheid van de opstanding. Door de héle Bijbel heen loopt deze hoop op de opstanding. Het is zelfs de enige hoop op eeuwig leven. En daarom zou deze ook onze hoop moeten zijn, in leven en in sterven. De opstanding van Christus geeft ons de zekerheid hiervan. J.M.

wie de tekst van de Psalmen kent èn begrijpt,

zal God met nog grotere vreugde lofzingen

Fundamentele begrippen

21. De duivel in het Nieuwe Testament (1)

De betekenis van woorden

Na alles rond *satan* te hebben onderzocht, vraagt het begrip *duivel* onze aandacht. Zoals we al zagen, kent het Aramees/Hebreeuws dit begrip niet. Het komt dan ook niet voor in de geschriften van het Oude Testament. Toen veel Joden in de Grieks sprekende wereld woonden, werden verschillende Griekse vertalingen gemaakt van de Schriften. De ons meest bekende is de Septuaginta, waarin het woord *satan* slechts één maal onvertaald werd gelaten (1 Koningen 11:14). In de meeste andere gevallen werd het vertaald met *diabolos*. In het (klassieke) Grieks is het soms een wat sterker woord dan *satan*; maar als we de Oudtestamentische betekenis in gedachten houden, is het geschikt als equivalent. Ook de schrijvers van de Nieuwtestamentische geschriften dachten er kennelijk zo over, want de meeste van hen (Matteüs, Marcus, Lucas, Johannes, Paulus en Jacobus) gebruiken de begrippen door elkaar. Petrus, Judas en de schrijver van de Hebreeënbrief bezigen alleen *diabolos*. Ons probleem is dat wij de oorspronkelijke woorden meestal niet kennen, laat staan hun inhoud en betekenis. Soms heeft een woord in de loop der tijd een zodanig andere inhoud gekregen, en kan zelfs zo beladen geworden zijn, dat we beter het oorspronkelijke woord zouden kunnen gebruiken, om duidelijker voor ogen te hebben waar het om gaat. Dat heeft men al gedaan met *satan*, en zou ook beter zijn wat betreft *daimōn/demonen*, en misschien ook wel *diabolos*. Dan kunnen we uitgaan van wat er staat, en voorkomen we te lezen wat wij erin menen te zien of willen zien. Wij geven nogmaals de betekenis van *diabolos* en verwante woorden, zoals gebruikt in de Septuaginta:

Betekenis van de Griekse woorden voor *satan* in de Septuaginta

diaballō	uiteenwerpen, scheiden met woorden: belasteren, verdachtmaken, Opzetten (tegen), vijandig of gehaat maken, vijandig zijn, bedriegen.
diabolos	zelfstandig naamwoord: (be)lasteraar, kwaadspreker, aanklager; vijand, hater. bijvoeglijk naamwoord: (be)lasterend, kwaadsprekend; vijandig, hatend.
endiaballō	mogelijk een versterkte vorm van diaballō (voorzetsel <i>en</i> = in); wordt niet gebruikt in het Nieuwe Testament.

Verschillen in vertalingen

Bij ons onderzoek naar het begrip *duivel* stuiten we al direct op een moeilijkheid. Want als we uit zouden gaan van de Statenvertaling, vraagt dit de bestudering van veel meer passages dan wanneer we de NBG'51 of NBV 2004 vertalingen gebruiken. Het gaat hierbij om het begrip *daimōn* of *daimonion*. In de Septuaginta is dit de vertaling van twee verschillende woorden in het He-

breeuws, die betrekking hebben op dieren en afgoden. In de Statenvertaling wordt dit woord onbegrijpelijkerwijs een aantal malen vertaald met *duivel(en)*. De NBG'51 en de NBV 2004 doen dit echter terecht niet. Wat het Nieuwe Testament betreft wordt in de SV consequent het begrip *duivel* gebruikt voor *dämon(ion)* en de aanverwante woorden *dämoniodes* en *dämonizomai* (op Handelingen 17:18 na, waar 'goden' wordt gebruikt). Wat *duivel* ook moge betekenen, als vertaling voor de hier genoemde woorden is het niet juist. De NBV 2004 bezigt in bijna alle gevallen de vrijwel onvertaalde term *demon(en)* en in een aantal gevallen *bezeten(e)*. Bezeten(e) met wat in de NBG'51 'boze geest(en)' wordt/worden genoemd. Toch komen we ook in de NBG'51 twee maal *duivelen* tegen, en wel in Openbaring 16:14 en 18:2, waar het toch echt gaat om *demonen*, wat dit ook mogen zijn, en niet om *diabolos*. Een voorbeeld dat vertalers niet altijd letterlijk (neutraal) vertalen, maar ook interpreteren – met het gevaar van het inleggen van eigen opvattingen.

Diabolos in de brieven van Paulus aan Timoteüs en Titus

Vanaf nu beperken we ons tot het enige Griekse woord in het Nieuwe Testament, dat zou kunnen worden weergegeven met *duivel*: *diabolos*. Het eerste dat opvalt bij het opzoeken van alle passages waarin *diabolos* voorkomt, is dat zowel de Statenvertaling, de NBG'51 en De NBV 2004 op drie plaatsen afwijken van het gebruik van *duivel*. We vinden ze in 1 Timoteüs 3:11, 2 Timoteüs 3:3 en Titus 2:3, waar gesproken wordt van lasteren, kwaadspreken. De vertalers konden daar niet onderuit, omdat Paulus duidelijk spreekt over mensen, vrouwen – en hoewel het consequent zou zijn, kun je vanuit de heersende opvatting over wie de duivel is of wat duivelen zijn, hen moeilijk duivels noemen. Maar als we die opvatting loslaten, past het woord duivel heel goed bij hen!

Laten we consequent zijn en kijken of het woord op andere plaatsen dezelfde inhoud en betekenis kan hebben. Als we in hoofdstuk 3 van deze eerste brief aan Timoteüs blijven, zien we dat daar in de verzen 6 en 7 ook het woord *duivel* voorkomt. De eerste vraag is: 'waarom zou Paulus in vers 11 een vrouw bedoelen en in de verzen 6 en 7 een bovennatuurlijk wezen?'. De tweede vraag is: 'waarom niet eerst kijken naar wat het meest voor de hand ligt, namelijk of het om hetzelfde gaat?'. De derde vraag is: 'waar gaat het Paulus om; wat heeft hij voor ogen?'. In vers 7 zegt Paulus dat hij niet wil dat een dienaar van God in opspraak komt. Anders gezegd: een dienaar van God mag niets doen dat mensen buiten de gemeente aanleiding tot kwaadsprekerij en laster geeft over een gelovige of gemeente. Petrus schrijft over het gevaar van verkeerd gedrag van leden van de gemeente: "zodat door hun schuld de weg van de

Leven na de dood

4. Gedachten op een ziekbed

*Tot U, Here, riep ik, en
tot de Here smeekte ik om genade:
Wat voor gewin ligt er in mijn bloed,
in mijn neerdalen in de groeve?
Kan het stof U loven,
kan dat uw trouw vermelden?
(Psalm 30:9,10)*

Er zijn in de Bijbel enkele gevallen opgetekend van gelovige Israëlieten die zo ernstig ziek waren, dat zij meenden spoedig te zullen sterven, maar die toch van hun ziekte zijn genezen. Achteraf vertellen ze wat hun gedachten waren toen ze voor de dood stonden. Omdat hun woorden in de Bijbel zijn opgenomen als deel van Gods openbaring aan de mens, mogen wij er leerzame conclusies uit trekken aangaande de toestand van de gestorvenen.

Wat de omstandigheden waren die koning David aanleiding hebben gegeven Psalm 6 te schrijven, vertelt de Bijbel ons niet. Duidelijk is dat hij schreef vanuit de herinnering aan zijn gevoelens uit de tijd dat hij zo ernstig ziek was, dat hij dacht de dood nabij te zijn:

*Wees mij genadig, HERE,
want ik kwijn weg;
genees mij, HERE,
want mijn gebeente is verschrikt.
Ja, mijn ziel is ten zeerste verschrikt.
Ik ben afgemat van mijn zuchten;
elke nacht doorweek ik mijn sponde
(Psalm 6:3,4,7).*

In deze crisis is David vervuld van het sterke verlangen door de Here genezen te worden. De dood heeft voor hem geen positieve betekenis; hij heeft er juist een sterke afkeer van. Niet omdat hij bang is voor pijn of straf in het hiernamaals, maar omdat de dood een eind zal brengen aan zijn leven voor en met God.

*Keer weer, HERE,
red mijn ziel, verlos mij
omwille van uw goedertierenheid.
Want in de dood is
aan u geen gedachtenis;
wie zou U loven in het dodenrijk?
(Psalm 6:5,6).*

Het sterven is voor David zeker geen poort tot een nieuw en beter leven, maar maakt – zolang hij in de doodstoestand ligt – een eind aan zijn gemeenschap met God.

Het danklied van koning Hizkia

Van de ernstige ziekte van koning Hizkia staan, vanwege haar wonderbaarlijke gevolg, drie verslagen in de Schrift: 2 Kon 20:1-11; 2 Kron 32: 24-26 en Jes 38:1-8.

De profeet Jesaja moet naar de zieke koning gaan met de verdrietige boodschap: “tref beschikkingen voor uw huis, want u zult sterven en niet herstellen” (Jes 38:1). De koning schrikt zozeer van dit bericht, en bidt meteen zo ernstig om genezing, dat Jesaja – nog voordat hij de

paleistuin heeft verlaten – van de Here de opdracht krijgt terug te gaan met de blijde boodschap: “Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal aan uw levensdagen vijftien jaar toevoegen” (vs. 5).

Uit dankbaarheid tegenover de Here hiervoor schreef Hizkia een danklied. Daarin legde hij zijn gevoelens bloot, toen hij bang was de volgende dag niet meer te zullen meemaken. Zijn sterven was voor hem in geen geval de poort tot nieuw leven. Hij omschreef het integendeel als: “de poorten van het dodenrijk” (vs. 10). Kennis van God, of omgang met wie dan ook, zou hij niet meer hebben: “Ik zal de HERE niet zien, de HERE in het land van de levenden; ik zal geen mens meer aanschouwen onder de bewoners van de wereld” (vs. 11). Zijn levenshuis werd even snel gesloopt als de tent van een herder wordt opgerold. Hij zou als een weefsel ineens van de drom worden afgesneden (vs. 12). Hij omschreef zijn zwaarmoedigheid als: “bitter zieleleed” en “bittere beproeving”. Het graf waarin hij gelegd zou worden, zag de vrome koning als de “groeve van vernietiging” (vs. 17). Evenals David deed hij een beroep op de Here om genezing, op grond van de toestand van bewusteloosheid die over de mens komt als hij sterft, en waardoor alle gemeenschap met God tot een einde komt. En waarom zou de Here dat willen? “Want het dodenrijk looft U niet, de dood prijst U niet; wie in de groeve zijn neergedaald, hopen niet op uw trouw. De levende, de levende, hij looft U” (vsn. 18,19).

De hoop op leven

Deze twee mannen, David en Hizkia, muntten uit in sterk vertrouwen op de Here en hun plaats in Zijn heilsplan. Al hadden zij zo'n negatieve kijk op de dood, dan bewijst dit nog niet dat zij geen hoop op leven hadden. De apostel Petrus zegt van David, dat hij “in de toekomst heeft gezien en gesproken van de opstanding van Christus” (Hand 2:31). En er zijn voldoende aanwijzingen in zijn psalmen, dat hij hoopte zelf in de eindtijd uit het dodenrijk verlost te worden. Tijdens de regering van Hizkia verkondigde de profeet Jesaja in zijn boodschap aan zijn volksgenoten openlijk de hoop op de opstanding (Jes 26:19); en de koning zou daar zeker van hebben gehoord. Tegen de latere profeet Daniël heeft God gezegd: “u zult rusten en opstaan tot uw bestemming aan het einde van de dagen” (Dan 12:13). Voor deze op God vertrouwende mannen lag de opstanding blijkbaar in de verre toekomst. Intussen zouden zij de doods-slaap ingaan, en op de plaats waar zij zouden worden gelegd geen enkel bewustzijn hebben van wat dan ook.

Eén bestemming voor mens en dier

Ook een andere koning in Israël, beroemd om zijn door God gegeven wijsheid, heeft in een boek, dat is opgenomen in Gods Woord, geschreven over de dood. In Prediker schrijft hij op praktische wijze over de tijd die een mens geschonken is, rijk aan allerlei mogelijkheden, maar begrensd door zijn geboorte en zijn sterven. In het licht van Gods woord in Genesis ziet hij de dood van een

Fundamentele begrippen van het Kwaad

waarheid gelasterd zal worden” (2 Pet 2:2). Het gaat bij wat Paulus schrijft aan Timoteüs en in deze brief van Petrus dus om dezelfde gedachte: in het ene geval vrouwen in de gemeente die kwaadspreken over anderen, in het andere mensen buiten de gemeente die kwaadspreken over (leden van) de gemeente. En als het in twee verzen in dezelfde passage gaat over mensen, is het dan redelijk te stellen dat de duivel vers 6 een kwade bovennatuurlijke macht is?

De werkwoordsvorm *peirazo* van het Griekse woord *peirasmós*, heeft de betekenis van testen, beproeven, proberen. Beide worden in de Bijbel gebruikt voor het op de proef stellen van gelovigen. Het ligt aan de bedoeling van de beproever hoe we dat moeten opvatten. Bij goede bedoelingen is het op de proef stellen, om vast te stellen of de ander bruikbaar is en om hem of haar te verbeteren. Dit is hoe God werkt. Hij heeft een positief, levenbrengend doel voor ogen. Jacobus zegt nadrukkelijk dat God een mens niet verzoekt (Jac 1:13); en de schrijver van de Hebreeënbrief toont mensen die vasthielden aan hun geloof, toen zij op de proef werden gesteld (11:37). Bij kwade bedoelingen is het verzoeking, in de hoop dat de ander zwicht voor de verleiding. Dan is het negatief, dodelijk bedoeld. Toen koning Balak van Moab aan Bileam vroeg hoe hij van de Israëlieten af kon komen “leerde hij hem de kinderen van Israël een strik te spannen, dat zij afgodenoffers zouden eten en hoereren” (Op 2:14). Lucas stelt de komst van schriftgeleerden om Jezus te verzoeken voor als het spannen van een strik, met de bedoeling Hem “te vangen in iets, dat Hij Zich zou laten ontvallen” (Luc 11:53), zodat zij Hem konden aanklagen. Datzelfde beeld gebruikt Paulus in 1 Timoteüs 3:7 “opdat hij niet in opspraak komt en in een strik van de duivel valt”. Ook in 2 Timoteüs 2:26 vinden we dit terug. Wat Paulus hier zegt, is het best te begrijpen vanuit wat Petrus schrijft in zijn tweede brief. Hij zegt dat er mensen zijn die gelovigen – “die zich ternauwernood aan degenen die in dwaling verkeren, onttrekken” (2:18) – verleiden tot zonde. Wie toegeeft, zegt hij, is er daarna erger aan toe dan voordat hij of zij tot geloof kwam: “Wanneer men immers door de kennis van Jezus Christus, onze Heer en Verlosser, de besmetting van de wereld is ontvlucht, maar er weer in verstrikt raakt en het onderspit delft, dan is voor zo iemand het laatste erger nog dan het eerste” (2:20 Petrus Canisius Vertaling).

De *duivel* waar Paulus over spreekt, moet evenals *satan* gelezen worden als de belasteraar, (valse) aanklager, de hater, de vijand. En dan valt alles op zijn plaats. In dat licht kan ook 1 Timoteüs 3:6 worden begrepen. Jezus viel in het oordeel of vonnis van ‘de duivel’ – de Hem vijandig gezinde Joodse leiders – toen Hij erkende dat Hij de Christus was: “Waarvoor hebben wij nog getuigen nodig? Zie, nu hebt u de godslastering gehoord. Wat dunkt u? Zij antwoordden en zeiden: Hij is de dood schuldig” (Mat 26:65,66). Zij hadden Hem een strik gezet, en in hun ogen hadden zij Hem daar nu in gevangen.

Diabolos in andere brieven

Nu zijn andere uitspraken over 'de duivel' niet moeilijk meer te begrijpen. Paulus waarschuwt: "geef de duivel geen voet" (Efez 4:27). Dat wil zeggen: Doe en zeg niets dat onze vijanden aanleiding geeft tot laster, smaad of een aanklacht. En zijn woorden "Doe de wapenrusting van God aan, om te kunnen standhouden tegen de verleidingen van de duivel" (6:11), passen bij het oppassen voor de 'strik van de duivel' waar Paulus en Petrus over schrijven. Daarbij kunnen we de oproep van Jacobus voegen: "biedt weerstand aan de duivel, en hij zal van u vlieden" (4:7). Daar hebben we die 'wapenrusting' voor nodig; en wie die gebruikt is zeker van de overwinning. Dit is een weerklank van wat God zei tegen Kaïn, toen hij met moordplannen rondliep: "indien u niet goed handelt, ligt de zonde als een belager aan de deur, wiens begeerte naar u uitgaat, maar waarover u moet heersen" (Gen 4:7). Bij hem ging het om zijn eigen vijandige gedachten (vanuit jaloerse haat) tegen Abel, waardoor hij zich liet verleiden zijn broer te doden. Dus zijn 'ik', geen vijand van buitenaf, en zeker geen machtige bovennatuurlijke. Want hoe had hij daarover kunnen 'heersen'?

Voor de gelovigen nu zijn er vaak wel verleidingen van buitenaf: mensen die ons willen laten meedoen met wat gewoon is in de wereld, of ons 'chanteren' door te dreigen iets te doen dat voor ons onaangenaam is, als wij Christus willen navolgen en trouw willen zijn aan het woord van de apostelen. Dat is hoe God ons test: kiezen wij voor Hem, of voor een 'probleemloos' bestaan nu.

Ook Petrus schrijft de gelovigen dat zij de vijand weerstand moeten bieden: "Uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden. Weerstaat hem, vast in het geloof, wetende dat aan uw broederschap in de wereld hetzelfde lijden wordt toegemeten" (1 Pet 5:8). Maar hier gaat het om iets levensbedreigends: vervolging. Hij noemt 'de tegenpartij' niet bij name, maar het is duidelijk wie hij bedoelt: de Joden, Herodes, en de Romeinse overheid (zie Hand 4:27). De vijand zoekt de zwakke plekken ('wie hij kan verslinden'). 'Weerstaan' betekent niet 'met geweld ertegen verzetten', maar niet toegeven aan hun eisen. Want wie aan vervolging ontkomt door te doen wat de aardse vijand vraagt, wordt een vijand van Christus. De Joodse Raad eiste van de apostelen dat zij zouden ophouden met te spreken over Christus Jezus; maar zij zeiden: "Beslist zelf, of het recht is voor God, meer aan u dan aan God gehoor te geven". Zij dreigden hen, maar lieten hen vrij, omdat zij "geen vorm konden vinden om hen te straffen" (Hand 4:18-21). Korte tijd later werden zij gezeseld, omdat zij niet zwegen (Hand 5:40). Jezus zegt tegen gelovigen in Smyrna: "Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat u verzocht wordt ... Wees getrouw tot de dood en Ik zal u geven de levenskroon" (Op 2:10). Het is dus zaak stevig in de schoenen te staan, en vol overtuigd te zijn van de waarheid, zodat we de proef doorstaan. J.K.D.

De verschillende reacties op Gods spreken en handelen

Al heel vroeg in de geschiedenis begon de mens God buiten zijn leven te sluiten. Adam en Eva maakten een eigen keuze voor hun leven, en verwierpen daarmee bewust (ze gaven immers het goede antwoord op de vraag van de slang) de raad van God, dat ene dat Hij hen verbood niet te doen. Hierdoor liepen zij echter mis wat zij zo graag wilden bereiken: de 'heerlijkheid' die God hen beloofde (Rom 3:23). Vanaf dat moment was de aarde niet langer Gods Koninkrijk – de plaats waar Zijn wil werd gedaan – maar dat van de mens. Als consequentie ontvingen zij niet meer Gods onbeperkte zegeningen in de hof, maar moesten die 'verdiene' door daarbuiten op 'verstandige wijze' te leven. Ze werden afhankelijk van Gods genade in hun vaak moeilijke omstandigheden.

Op een gegeven moment ontstond er wrok tegen God, die de mens zo'n moeizaam bestaan had opgelegd. Een wrok die je ook nu nog wel hoort in moeilijke tijden: 'als God liefde was, dan ...'. Een die zich zelfs regelmatig richt tegen God en Zijn kinderen. De geschiedenis van Kaïn en Abel toont hoe verschillend zij God waren gaan ervaren. Tegelijkertijd zien we hoe verschillend God daarop reageerde. Abel was naar Gods oordeel rechtvaardig, Kaïn niet. We mogen aannemen dat Abel geloofde in Gods belofte aan zijn ouders en bad om de verlossing van de vloek over hen. Daarom zegende God hem en Kaïn niet of minder. Kaïn merkte het verschil tussen het resultaat van zijn leven en dat van zijn broer Abel. En we zien dan wat zo kenmerkend is geworden voor 'de mens': hij wil wel de lusten van God ontvangen, maar daarvoor geen 'lasten' opgelegd krijgen. Wil er dus zelf niets voor doen, maar meent wel evenveel recht te hebben op Gods zegeningen als de ander. Dat is immers wat er achter Kaïns jaloezie zit. En in plaats van zijn leven te veranderen, en 'goed te handelen' zoals God hem aanraade, zodat hij dezelfde zegeningen als zijn broer zou ontvangen (Genesis 4:7), werd Kaïn heel erg boos en doodde zijn broer. Wat verwachtte hij daarvan? 'Als ik niet, dan hij ook niet'? Dat zijn geweten over zijn niet-goede handelen zou worden gesust? Dat hij de zegeningen van Abel dan wel zou ontvangen? Haatte hij niet alleen Abel maar ook God, omdat die hem Zijn zegeningen onthield en Zich ook nog eens met zijn leven wilde gaan bemoeien? Was het een mengeling hiervan?

De Bijbel laat ons allerlei reacties zien op wat God zegt en doet. Ze zijn bewaard zodat degenen die na hen kwamen ervan zouden leren. En dat God dit heeft laten opschrijven, toont dat wij mensen, waar en in welke tijd ook, vanuit Zijn gezichtspunt niet veel anders denken en doen.

Negatieve reacties van wie God zouden moeten kennen

De negatieve reacties kwamen en komen niet alleen van de kant van wie geen weet hebben van God de Schepper. En ook niet alleen van wie niet van Hem willen weten. Uiteraard kunnen gelovigen (ook nu) tegenstand (in allerlei vorm en met allerlei middelen: van woord tot wapen) verwachten van hen die God verwerpen of ontkennen. Maar Kaïn was de broer van Abel en had evenveel weet van God als hij. Hij was geen 'Godloze', maar zijn leven beantwoordde niet aan wat God vroeg. En dat is stof tot nadenken voor een ieder die geen 'Godloze' is. Want Gods woorden tot Kaïn gelden voor een ieder die niets wil doen om zijn of haar eigen leven en relatie met God in overeenstemming met Zijn wil te brengen; die het Bijbelwoord dat hem of haar in herinnering wordt gebracht wegwuift, zelfs weglacht en weghoont; die boos wordt op wie hem of haar wijst op zijn of haar ongeloof en niet bij het geloof passende levenswijze; die zich verdedigt of de confrontatie aangaat, in plaats van blij te zijn op tijd gewaarschuwd te zijn:

Waarom bent u toornig en waarom is uw gelaat betrokken. Mag u het niet opheffen, indien u goed handelt? Maar indien u niet goed handelt, ligt de zonde als een belager aan de deur, wiens begeerte naar u uitgaat, maar waarover u moet heersen. (Gen 4:6,7)

De keerzijde van de medaille

De Bijbel is in eerste instantie voor wie inziet en erkent dat God bestaat (want waarom zou je de Bijbel anders lezen?). Veel mensen, ook in het christendom, geloven dat (gelukkig) nog steeds. En ook dat Hij zegent wie in Hem geloven. Maar de 'medaille' van eeuwig en volmaakt leven, die de gelovigen in de toekomst wacht, heeft een 'keerzijde' voor dit leven. Abraham werd niet gerechtvaardigd op grond van een vaag geloof (iedereen zijn of haar eigen geloof) of een theoretisch geloof (de kennis van allerlei leerregels), maar op grond van wat hij vanuit dat geloof, in gehoorzaamheid aan wat God van hem vroeg, deed (Jacobus 2:20-24). Jezus zei dat Hij elk mens die in Hem zegt te geloven, zal vergelden naar zijn of haar daden (Matteüs 16:27). Het criterium daarbij is of die daden gericht zijn geweest op de verdere verwezenlijking van Gods heilswerk, in verbondenheid met en geleid door Christus Jezus, uit liefde voor God en mensen. Zo vroeg Hij zijn volgelingen om, net als Hij, hun leven in dienst te stellen van de redding van anderen, opdat ook zij eeuwig leven zouden ontvangen bij Zijn wederkomst uit de hemel. Velen – helaas de meesten – vinden het minder of in het geheel niet aantrekkelijk dat van hen een substantiële bijdrage voor hun behoud wordt gevraagd. En wel van twee kanten: veel christenen

zetten zich niet in voor de redding van hun naaste van de eeuwige dood, en wie dit wel doet stuit meestal op een muur van verzet tegen de oproep het Bijbelse evangelie te geloven en te leven overeenkomstig dat geloof. Terwijl het gaat om het belangrijkste in dit leven, namelijk of u en ik straks eeuwig en volmaakt leven zullen ontvangen of niet. Is dat niet alles waard? Voor de meeste christenen kennelijk weinig of niets. Want de reactie op dit essentiële onderdeel van de goede boodschap (het evangelie), dat eeuwig leven ons niet is of wordt gegeven op een bepaald moment in het heden (door geboorte, of doop, of belijdenis), maar na een God welgevallig leven op een door Hem bepaald moment in de toekomst, is eerder lauw en afwijzend (van 'nee dank u' tot boos) dan blij aanvaardend. En dat terwijl de schrijvers van het Nieuwe Testament de Heer, wiens naam de christenen dragen, voor de ogen hebben geschilderd. In Hem, en in allen waarvan God in Zijn woord zegt dat zij voor Hem rechtvaardig zijn, zien wij wat een God welgevallig leven is. Hij zegt dat Hij een beloner is voor wie Hem ernstig zoeken (Hebreeën 11:6b). Met andere woorden: God 'beloont' hen die Hem niet ernstig zoeken niet. En dat is nu precies waarom Kaïn jaloers was op de rechtvaardige Abel, hem begon te haten en hem uiteindelijk doodde. En dat is vervolgens ook precies de reden dat de Rechtvaardige werd vermoord. Want zij die zijn dood beraamden zeiden tegen elkaar: "Dit is de erfgenaam, kom, laten wij hem doden en de erfenis zal aan ons komen" (Mar 12:7).

De afwezigheid van liefde is 'haat'

Nu zegt u waarschijnlijk dat iemand haten nog niet betekent dat je die dan meteen doodt. Niet letterlijk misschien. Waarschijnlijk omdat de angst voor de gevolgen te groot is. Maar voor God is er geen verschil. De alom geroemde en gewaardeerde 'apostel van de liefde' Johannes schreef:

Wie niet liefheeft, blijft in de dood. Een ieder, die zijn broeder haat, is een mensenmoorder en u weet, dat geen mensenmoorder eeuwig leven blijvend in zich heeft. (1 Joh 3:15)

Haat moet dan ook ruim worden gezien. Alles wat geen liefde is, is vanuit Bijbels, dus Gods, gezichtspunt haat. Het oorspronkelijke woord is eigenlijk 'geen voorkeur hebben voor'. Haat is dus al veel eerder haat dan wat wij er onder verstaan: een afkeer hebben van, haten in de zin van doodwensen.

De afkeer voor Gods woord

God vroeg de Israëlieten een rein en heilig leven te leiden. Maar de conclusie die God trok, na eeuwen van hun onbereidwilligheid zich afzijdig te houden van wat in de wereld zo gewoon is, was dat zij Zijn woord hadden verworpen (Jeremia 8:9). Zij hadden er een afkeer van en sloten zich er

26. de confrontatie tussen God en mensen (2)

voor af. Maar wie dat woord verwerpt, verwerpt in feite de God die het spreekt (Jeremia 15:6), wil Zijn gezag niet aanvaarden. “Mij willen zij niet kennen ... zij weigeren Mij te kennen, luidt het woord van de HERE” (Jer 9:3,6) moesten de profeten in de naam van de HERE zeggen. En dat werd hen niet in dank afgenomen. Hun afkeer van het woord van God richtte zich op degenen die het spraken: de profeten. Die konden zij het zwijgen opleggen – God niet – met mondelinge bedreigingen of met het wapen. En dat is wat zij dan ook deden. Jeremia’s volksgenoten haatten hem en dreigden hem: “Profeteer niet in de naam van de HERE, of u sterft door onze hand” (Jer 11:21). Waren zij zo naïef te denken dat, als Jeremia er niet meer was, de kritiek zou verstommen en zij weer hun gewone leventje konden voortleven? Of was het opnieuw een uiting van de verwerping van God, zoals toen zij een menselijke koning wilden hebben? Toen zei God tegen Samuël: “... niet ú hebben zij verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen koning over hen zou zijn (1 Sam 8:7). Ze hebben Jeremia niet kunnen doden, omdat God hem beloofd had dat als hij Zijn woord zou bekendmaken, Hij hem zou beschermen voor hun aanvallen. Maar vele andere profeten zijn wel gedood. Jezus verbond hun lot aan dat van Abel, toen hij zijn tijdgenoten verantwoordelijk stelde voor het bloed van alle rechtvaardigen: van Abel tot Zacharia, en van Hemzelf tot zijn dienaren de profeten en apostelen (Matteüs 23:35).

Het verzet tegen God

Stefanus verweet zijn tijdgenoten, dat zij en hun voorouders zich altijd verzetten tegen de heilige Geest, dus tegen God. Als bewijs voerde hij aan dat hun voorouders, ondanks dat God hun aartsvader Abraham had voorzegd dat zijn nakomelingen verlost zouden worden uit slavernij ‘in een vreemd land’ (Egypte), zij de man die hen in Gods naam kwam verlossen – Mozes – verwierpen. Eeuwenlang hebben hun nakomelingen de profeten vervolgd en gedood wie profeteerden van de komst van de Rechtvaardige. Zelf hebben zij deze ‘traditie’ voortgezet door de Rechtvaardige Zelf Christus Jezus, te verraden en te vermoorden (Hand 7:51-53). Maar in plaats van de waarheid hiervan te erkennen, en zich niet langer te verzetten tegen God, brachten zij het plan dat hun voorouders met Jeremia hadden – “Laat ons de boom met zijn vrucht verderven, laat ons hem uit het land van de levenden uitroeien, opdat aan zijn naam niet meer gedacht wordt” (Jer 11:19) – ten uitvoer en vermoordden ook Stefanus. En tegen de man die zijn goedkeuring gaf aan diens steniging, maar door God werd geroepen om de grootste voorvechter te worden van wat Stefanus “vol van de heilige Geest” verkondigde – Paulus – riepen zij later ook: “Weg van de aarde met zo iemand; want hij behoort niet te blijven leven” (Hand 22:22). J.K.D.

Christus de Verlosser

Het kennen en ervaren van de Christus (of Messias) was voor Jezus' discipelen een bron van grote vreugde. Want zij wisten uit de Schriften dat de Messias de eeuwige Koning zou zijn op de troon van David in Jeruzalem. Toch had zijn missie een belangrijkere kant: die van Verlosser. Hoeveel groter was dan ook hun vreugde, toen die hen *na* zijn opstanding duidelijk werd. Zij zagen vanaf dat moment duidelijk de beperkingen van de Wet in, en waren doordrongen van de noodzaak van eeuwige verlossing. Daarbij hadden zij een helder beeld van de aard van Jezus' verlossingswerk, en zagen in hoe en waarom Hij die beperkingen van de Wet had kunnen overwinnen.

Christenen zijn van jongs af vertrouwd met Jezus' verlossingswerk, maar weer minder met de Wet en de situatie onder het Oude Verbond. Er is daarom de neiging die verlossing meer als vanzelfsprekend te beschouwen, en minder om zich af te vragen waar die op is gebaseerd. Uiteraard belijden we onze vreugde in Hem. Maar in welke Christus? Want soms lijkt het alsof er evenveel opvattingen over Hem zijn als leraren. Hoe kan dat, als al die leraren zeggen zich op de Bijbel te baseren? Wie naar de oorzaak zoekt, komt onvermijdelijk tot de conclusie dat de reden ligt in het feit dat in al die 'christusbeelden' veel menselijke ideeën zijn verwerkt. Die zijn niet 'geopenbaard' door onze Vader in de hemel, maar door mensen van vlees en bloed.

Na de dagen van de apostelen hebben mensen lange tijd geen toegang gehad tot de Schrift; dat was voorbehouden aan een kleine groep bevoorrechten. Bovendien *konden* de meesten niet lezen. De vloek van onze tijd is echter, dat wij *wel* Bijbels hebben en kunnen lezen, maar dat van alle kanten wordt gezegd dat een groot deel ervan niet ter zake doet, en bovendien toch niet betrouwbaar is. Uiteraard delen wij die mening niet, en leek het ons van belang nog eens gedetailleerd naar dit onderwerp te kijken; ons afvragend: "Wie is nu eigenlijk de Christus van de Schriften?" Om te begrijpen Wie Hij is, en wat Hij nu precies voor ons heeft gedaan. En hoe. En waarom juist zo.

Auteurs: Graham Jackman en Rudolf Rijkeboer

Pagina's: 50 in A5 formaat

Vraag een gratis exemplaar aan via:

E-mail: info@broedersinchristus.nl Telefoon: 0318-845120 (ma-vr 9-21 u)